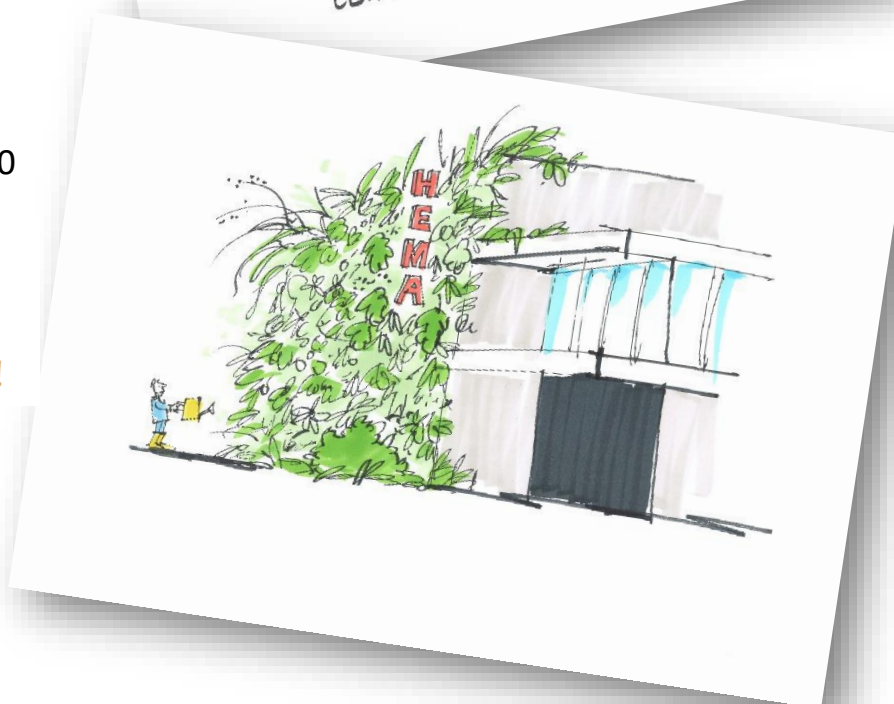

Omgevingsvisie Barneveld centrum Denkrichtingennota

15 oktober 2020

Inhoudsopgave

1	Waarom een omgevingsvisie voor Barneveld centrum	2
	Samenhang Strategische Visie en Omgevingsvisie	2
	Relatie omgevingsvisie tot bestemmingsplan en het programma Barneveld centrum	2
	Participatie is een belangrijk onderdeel van het proces	3
2	Het DNA van Barneveld: een kenschets van het centrum	4
	Dorpse kwaliteit	4
	Goede voorzieningen	5
	Sterk groeiende bevolking	6
	Centraal gelegen en goed bereikbaar	6
3	Trends en vastgelegde kaders	7
	<i>Omvang bevolking en aantal woningen</i>	7
	<i>Vastgelegde kaders</i>	8
	<i>Van discussienota naar een omgevingsvisie: afwegingskader</i>	8
4	Denkrichtingen	12
	Economische kracht: het centrum is belangrijk voor de lokale economie	12
	Winkelen	12
	Horeca	14
	Evenementen	15
	Kunst en cultuur	17
	Leefbaar en vitaal Barneveld	17
	het centrum is aantrekkelijk om te wonen	17
	Barneveld groeit, maar met behoud van kwaliteit	19
	Bouwen aan kwaliteit: kansrijke ontwikkellocaties	22
	Betere bereikbaarheid en mobiliteit	23
	Toekomstbestendig en gezond	27
	Barneveld is klimaatbestendig in 2050	27
	Buitengewone openbare ruimte	30
	Aantrekkelijk buitengebied	31
	Sociaal en Vitaal samenleven	32
5	Wie is aan zet?	34
	Netwerksamenleving Respons Ability	34
	Initiatieven zijn welkom	34
	Uitvoeringsagenda (voorlopig concept)	35

1 Waarom een omgevingsvisie voor Barneveld centrum

Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen. De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 januari 2022 in werking. De gemeente Barneveld treft veel voorbereidingen om klaar te zijn als deze nieuwe wet van kracht wordt. De omgevingsvisie is één van de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet. Mede op verzoek van de gemeenteraad is besloten om een omgevingsvisie voor Barneveld centrum op te stellen, als pilot voor de nog op te stellen omgevingsvisie voor heel Barneveld. Het proces om te komen tot de Omgevingsvisie Barneveld centrum is gebruikt om te experimenteren met verschillende vormen van participatie. Dit, vanuit het besef dat overheid en bewoners samen de toekomst bepalen. De overheid doet een stap terug en bewoners zetten een extra stap.

In 2019 is gestart met de omgevingsvisie Barneveld centrum. We zijn in gesprek gegaan met de Barnevelder samenleving. De resultaten hiervan zijn vastgelegd in de discussienota. Als tussenstap is vervolgens deze denkrichtingennota gemaakt. Het uiteindelijk doel is een wervende visie die richting geeft aan ideeën, initiatieven en investeringen van de samenleving. De omgevingsvisie voor het centrum moet straks antwoord geven op de vragen:

1. Hoe ziet de huidige situatie er uit? (kenschets)
2. Wat voor centrum willen we? (ambitie)
3. Waar moeten we aan werken (opgaven)
4. Hoe willen we samenwerken aan deze opgaven (rolverdeling)

Samenhang Strategische Visie en Omgevingsvisie

In 2016 heeft de gemeenteraad van Barneveld de Strategische Visie Barneveld 2030 vastgesteld. Centraal daarin staan de volgende zeven leidraden:

- De netwerk-samenleving
- Sociaal en vitaal samenleven
- Leefbare en Vitale wijken en dorpen
- Economische kracht
- Energietransitie en Klimaat
- Bereikbaarheid en mobiliteit
- Aantrekkelijk buitengebied

Strategische visie
BARNEVELD 2030

Samen denken, samen doen

Deze zeven leidraden zijn uitgewerkt in thematisch beleid en in gebiedsbeleid. De afgelopen vier jaar is er hard gewerkt aan de uitvoering van dit beleid en is er veel gerealiseerd. Daarnaast resteert nog een groot aantal opgaven voor de kortere en middellange termijn. Voor de lange termijn is er bovendien de urgentie om heldere ontwikkelrichtingen te bepalen. Die moeten een plaats krijgen in een omgevingsvisie voor Barneveld centrum en de integrale omgevingsvisie. Deze denkrichtingennota is een uitwerking van de koers en opgaven van de Strategische Visie voor het centrum van Barneveld. De denkrichtingennota is opgebouwd volgens de zeven leidraden van de Strategische Visie.

Relatie omgevingsvisie tot bestemmingsplan en het programma Barneveld centrum

De visie voor 2030 voor het centrum van Barneveld wordt vastgelegd in de omgevingsvisie Barneveld centrum. De uitvoering van de visie wil de gemeente Barneveld, samen met andere betrokken

partijen en bewoners, realiseren door middel van een programmatische aanpak voor het centrum. Onderdelen van de omgevingsvisie, bijvoorbeeld de bouwhoogtes en wonen boven winkels, worden vertaald in het bestemmingsplan “Barneveld-Centrum 2018”. Zowel het bestemmingsplan als het programma worden deels parallel en deels volgend op de Omgevingsvisie opgesteld en uitgewerkt. Het ontwerp-bestemmingsplan “Barneveld-Centrum 2018” wordt verder in procedure gebracht als de omgevingsvisie door de gemeenteraad is vastgesteld.

Participatie is een belangrijk onderdeel van het proces

Het proces om te komen tot een omgevingsvisie bestaat uit een fasegewijze aanpak waarbij bewoners, belangenorganisaties en de gemeenteraad gedurende het proces een belangrijke inbreng hebben (bijlage 1). Met deze partijen is een intensieve dialoog gevoerd. De resultaten daarvan zijn vastgelegd in een discussienota die door het college van B&W op 17 maart 2020 is vastgesteld. De Covid-19 crisis heeft ervoor gezorgd dat het participatieproces niet kon worden voortgezet zoals voorzien. Het proces is hierdoor bijgesteld. Om toch voortgang te houden is een tussenstap gemaakt. De dilemma's uit de discussienota zijn vertaald naar een denkrichting voor een koers voor Barneveld centrum. Hierover gaan we in dialoog met bewoners, ondernemers, andere belanghebbenden en de gemeenteraad. Op basis van de resultaten van deze dialoog zullen we de omgevingsvisie Barneveld centrum gaan bepalen.

2 Het DNA van Barneveld: een kenschets van het centrum

Het opstellen van de discussienota heeft geleid tot een aantal bevindingen over de bestaande situatie. Het blijkt dat bewoners en ondernemers behoorlijk gehecht zijn aan een aantal karakteristieke kenmerken van Barneveld. Hierna beschrijven we wat men specifiek en karakteristiek aan Barneveld vindt.

Dorpse kwaliteit

Het centrum van Barneveld kent een mix van verschillende functies: wonen, werken, winkelen en recreëren. Het centrum is een gebied dat zich blijft ontwikkelen. Kenmerkend is het dorpse karakter van het centrum. Dit wordt algemeen door betrokkenen beschouwd als een waardevolle ruimtelijke kwaliteit.

Dorpse kwaliteiten in het centrum, voor verklaring zie onderstaande tekst

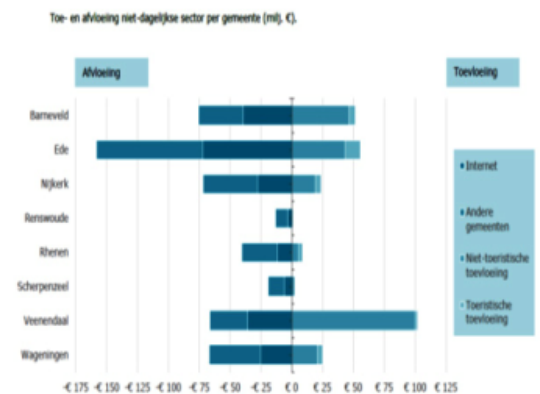
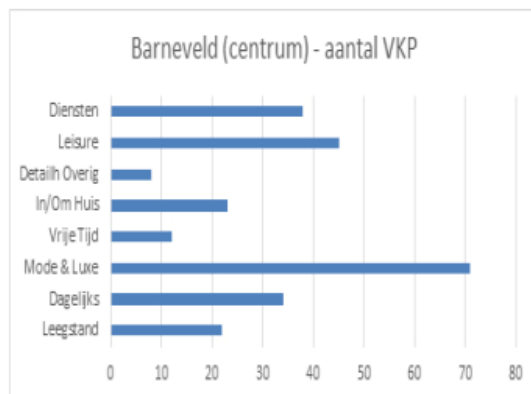
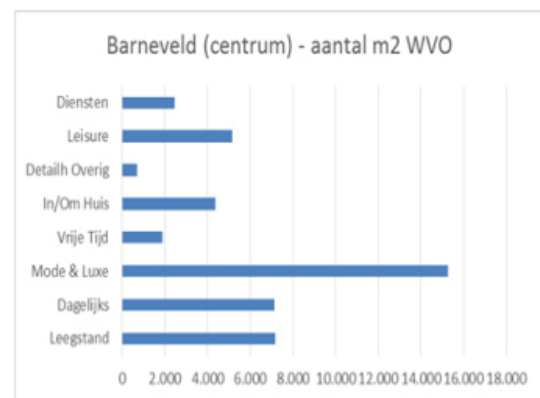
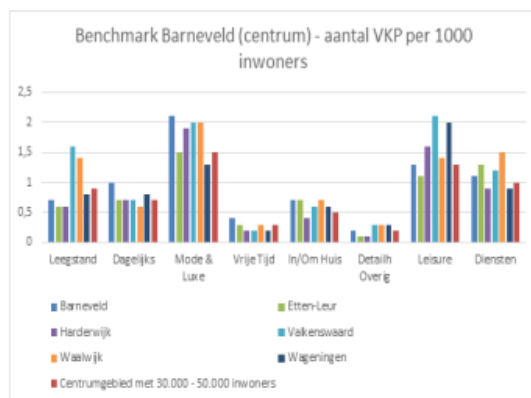
Torenstraat omstreeks 1955

Het dorpse karakter van het centrum wordt in belangrijke mate bepaald door:

- De historische en kleinschalige lintbebouwing aan de Langstraat en Jan van Schaffelaarstraat (rode lijnen);
- De fijnmazige bebouwingsstructuur en het karakteristieke dakenlandschap (grijs gemarkeerd gebied). Aan het dakenlandschap is te zien, dat de centrumbebouwing voornamelijk is opgebouwd uit kleinschalige panden, die in de loop van vele jaren tot stand zijn gekomen. Er is een grote variatie in kapvormen, kaprichtingen en (kleuren) dakbedekking.
- Oriëntatiepunten (groene ster) en zichtlijnen (gele lijn) in de driehoek Oude Kerk, Kasteel Schaffelaar en het Meuleneind:
 - o De zichtlijn op kasteel De Schaffelaar vanaf de Schaepsmarkt is karakteristiek, maar met de reconstructie van de Burgemeester Kuntzelaan nog niet goed uit de verf gekomen.
 - o De Oude kerk (Torenplein) is het oriëntatiepunt van het oude centrum, en bijvoorbeeld vanaf het station iets zichtbaar.
 - o Meuleneind is een van de dorpsingangen, maar door geparkeerde auto's mist het de krachtige identiteit (als uitnodigende toegang naar het winkelhart).
- Groene karakter van het dorp, hoewel het in de loop der tijd behoorlijk is versteend.

Goede voorzieningen

Barneveld centrum is qua grootte het derde centrum (na Veenendaal en Ede) van de Regio Foodvalley. In vergelijking met gelijkwaardige dorpen bevinden zich in het centrum van Barneveld relatief veel winkels voor dagelijkse boodschappen, mode, luxe artikelen en vrijetijd. Qua bedrijvigheid zijn leisure (horeca, cultuur en ontspanning) en diensten (verhuur, ambachten, financiële instellingen en particuliere dienstverleners) gemiddeld vertegenwoordigd. Door het ruime en diverse winkelaanbod met veel MKB (die de 'couleur locale' versterken), de sfeervolle en veilige omgeving en het ruime aanbod aan daghoreca is Barneveld aantrekkelijk voor zowel Barnevelders als regiobewoners. Ook toeristen bezoeken het centrumgebied, maar de bijdrage van deze groep aan de totale omzet van het centrum is (nog) relatief beperkt. Relatief veel Barnevelders winkelen in andere gemeenten (zie cijfers afvloeiing). Desondanks bedraagt de winkelleegstand in Barneveld centrum 8,7% terwijl dit landelijk voor vergelijkbare gemeenten 14 % is.

Ook heeft Barneveld een goede culturele infrastructuur. Barneveld heeft direct grenzend aan het centrum het Theaterplein 1, waar het Schaffelaartheater, de Muziekschool Barneveld en muziekvereniging De Harmonie gehuisvest zijn. Middenin het centrum bevinden zich de bibliotheek Barneveld, met een open inloopfunctie, en museum Nairac, waar de gemeentelijke erfgoedcollectie wordt tentoongesteld. Ook vinden veel activiteiten plaats in Spoor 3 en de Muziektent, een openbaar toegankelijk podium in de buitenlucht. Cultuur vervult op veel plekken in Barneveld een belangrijke functie.

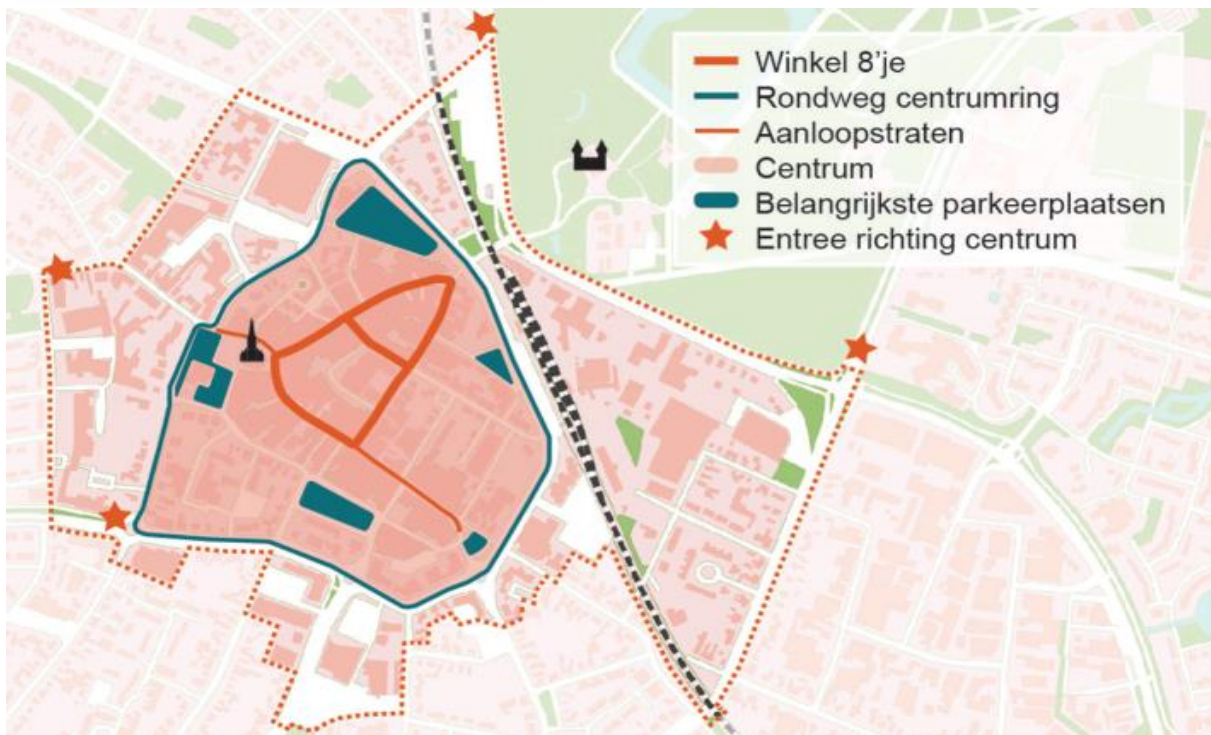
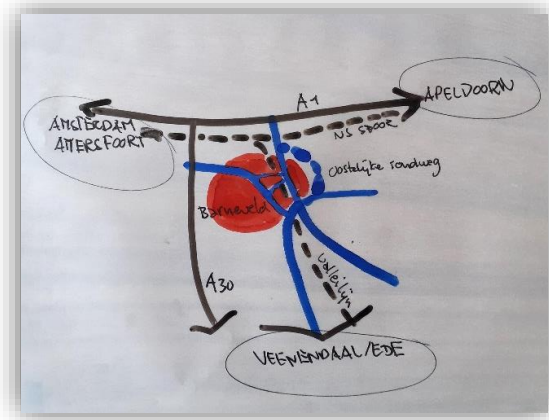
Sterk groeiende bevolking

De gemeente Barneveld groeide van 52.500 inwoners in 2010 naar meer dan 59.000 inwoners in 2020. Het aandeel 1- en 2-persoons huishoudens is nu al relatief groot (63%) en zal de komende jaren ook nog in omvang groeien. Dit komt vooral door de groei van het aantal ouderen. Er wonen anno 2020 circa 1.700 personen in het centrum (CBS-indeling). Hiervan bestaat bijna 60% uit 1-persoons huishoudens, 28% uit 2-persoons huishoudens en 12% uit gezinnen. De gemiddelde huishoudengrootte bedraagt 1,6 personen per woning en ligt dus duidelijk lager dan in andere delen van de gemeente. Het aandeel ouderen is sterk vertegenwoordigd: 1 op de 3 personen is 65 jaar of ouder. Verder zijn er wat meer jongeren. De leeftijdsgroep 45-65 jarigen is wat minder sterk aanwezig. De woningvoorraad bestaat voor circa de helft uit koopwoningen en er zijn relatief veel particuliere huurwoningen aanwezig. Ruim 80% betreft gestapelde bouw en de overige woningen zijn grondgebonden woningen. Ruim een derde van de woningen is gerealiseerd na 2000.

Centraal gelegen en goed bereikbaar

Barneveld ligt erg centraal in het land, op de grens van de Randstad. Rijkswegen A1 en A30 zorgen voor een goede bereikbaarheid per auto. De Valleilijn onderhoudt een kwartiersdienst met

Amersfoort en een halfuursdienst met Ede. Een oostelijke rondweg om Barneveld is in de planning en zorgt voor een goede aansluiting op de A1 en A30. Deze goede bereikbaarheid maakt Barneveld aantrekkelijk om te wonen, ook als men elders werkt. Maar ook als plaats om te ondernemen is Barneveld aantrekkelijk, juist vanwege de goede bereikbaarheid en beschikbaarheid van arbeidskrachten. De omvang van het centrum van Barneveld kan worden omschreven als dorps: het centrum is goed bewandelbaar en fietsbaar.

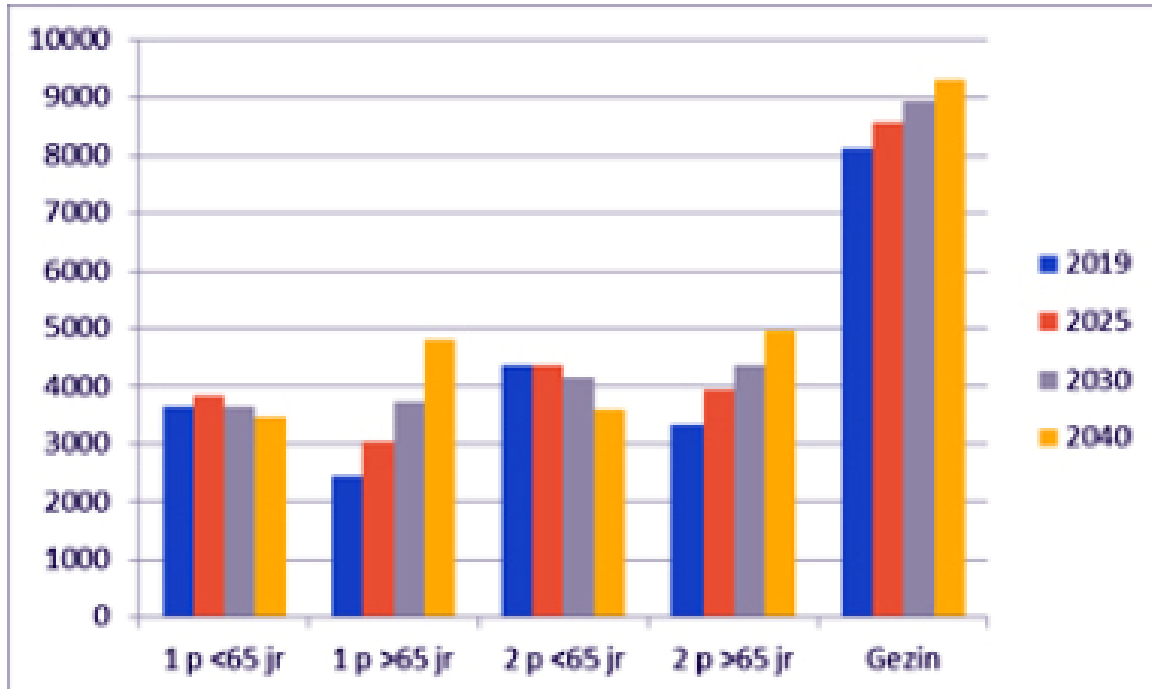

3 Trends en vastgelegde kaders

Voordat de ambities voor het centrum worden bepaald is het goed om te zien welke trends zich voordoen en wat er al aan kaders is vastgelegd. Daarbij is het ook goed om het perspectief op langere termijn in ogenschouw te nemen.

Omvang bevolking en aantal woningen

In 2016 had Barneveld 55.000 inwoners, eind 2019 waren dat er 59.000. Dat is een toename van gemiddeld 1000 inwoners per jaar. Extrapolatie van deze groei betekent dat Barneveld in 2030 zo'n 70.000 inwoners telt en in 2040 zelfs 80.000. Ook de Strategische Visie gaat uit van een dergelijke groei. Voor een deel ontstaat de groei ook door een tekort aan (betaalbare) woningen in de Randstad en een aantrekkelijk woonklimaat in Barneveld en omgeving, zo blijkt uit recent onderzoek ¹⁾ ²⁾. Demografisch is het vooral een sterke groei van de groep ouderen (65 plussers) zichtbaar. Het aandeel 1- en 2 persoonshuishoudens is nu al groot (63%) maar zal door de groep ouderen nog verder toenemen. Behalve een groei van de groep ouderen neemt de bevolking ook toe omdat Barneveld een overloopfunctie heeft voor de Randstad. Het aantal woningen is in de afgelopen jaren toegenomen met gemiddeld 500 woningen per jaar. Dit betekent een toename van 5000 woningen in 2030 en daar bovenop nog eens 10.000 woningen tot 2040. Het effect van deze groei is dat daarmee het draagvlak voor de detailhandel en horeca in centrum zal toenemen. De behoefte aan nieuwe woningen is groot, maar door de toename van ouderen zal de behoefte aan woningen voor hen in het centrum nog verder toenemen. Meer bewoners en bezoekers vergroot de druk op de infrastructuur en de parkeerbehoefte in het centrum. De behoefte aan meer en beter openbaar vervoer wordt groter.

Ontwikkeling huishoudens naar leeftijd en gezinssamenstelling, gemeente Barneveld 2019 tm 2040

Bron: ABF Primos 2019

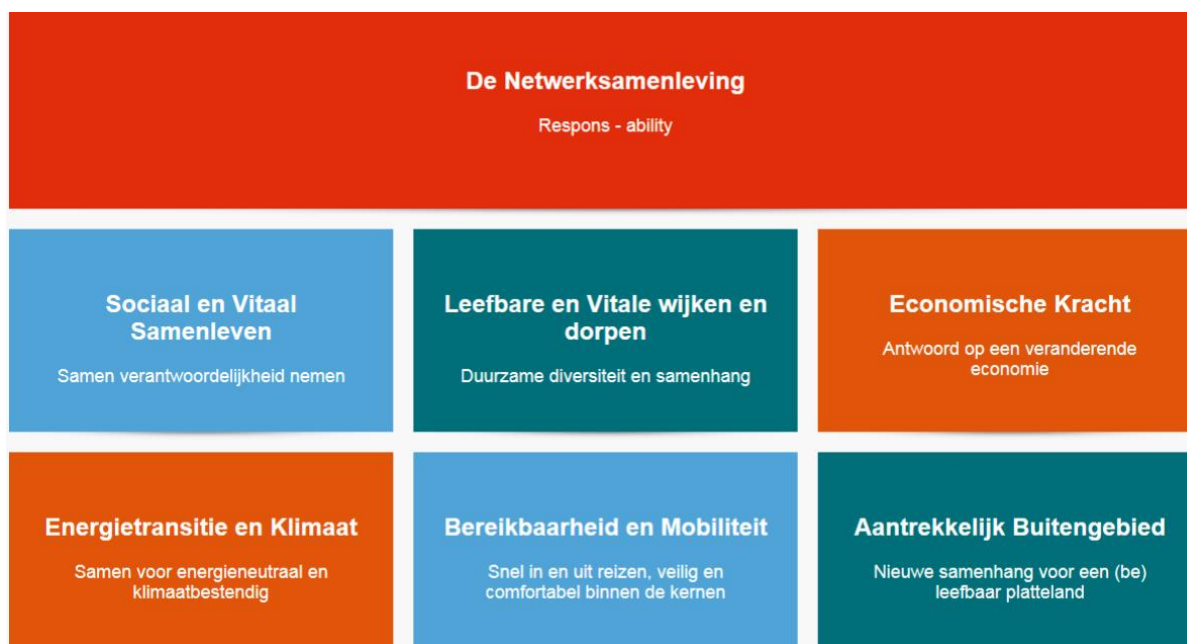
¹ Naar het oosten. Verhuismotieven bij een verhuizing van de Randstad naar Oost-Nederland; Motivaction, sept. 2019.

² De uitdijende Randstad. Verder naar het Oosten; RIGO Research en Advies, sept. 2019

De behoefte aan woningen vertaalt zich ook in steeds meer plannen voor verdichting van het centrum. Bestaande bebouwing, soms karakteristieke bebouwing, wordt vervangen door nieuwe bebouwing waarbij de omvang en de uitstraling het beeld van het centrum van Barneveld soms sterk veranderen. Kan Barneveld nog wel het Veluwe dorp blijven?

Vastgelegde kaders

De Strategische Visie Barneveld 2030 (door de raad vastgesteld in 2016) schetst een koers voor ontwikkelingen tot 2030. Aan de hand van zeven leidraden wordt hierin de gewenste ambitie van Barneveld beschreven.

De Strategische Visie is een belangrijk kader voor de omgevingsvisie Barneveld centrum. Deze denkrichtingennota is opgebouwd aan de hand van deze zeven leidraden. Maar voor Barneveld centrum zijn veel andere beleidskaders relevant. Deze zijn onderdeel van deze denkrichtingennota. Andere plannen zullen na vaststelling van de omgevingsvisie Barneveld centrum verder worden uitgewerkt zoals het bestemmingsplan centrum en parkeerplan.

Van discussienota naar een omgevingsvisie: afwegingskader

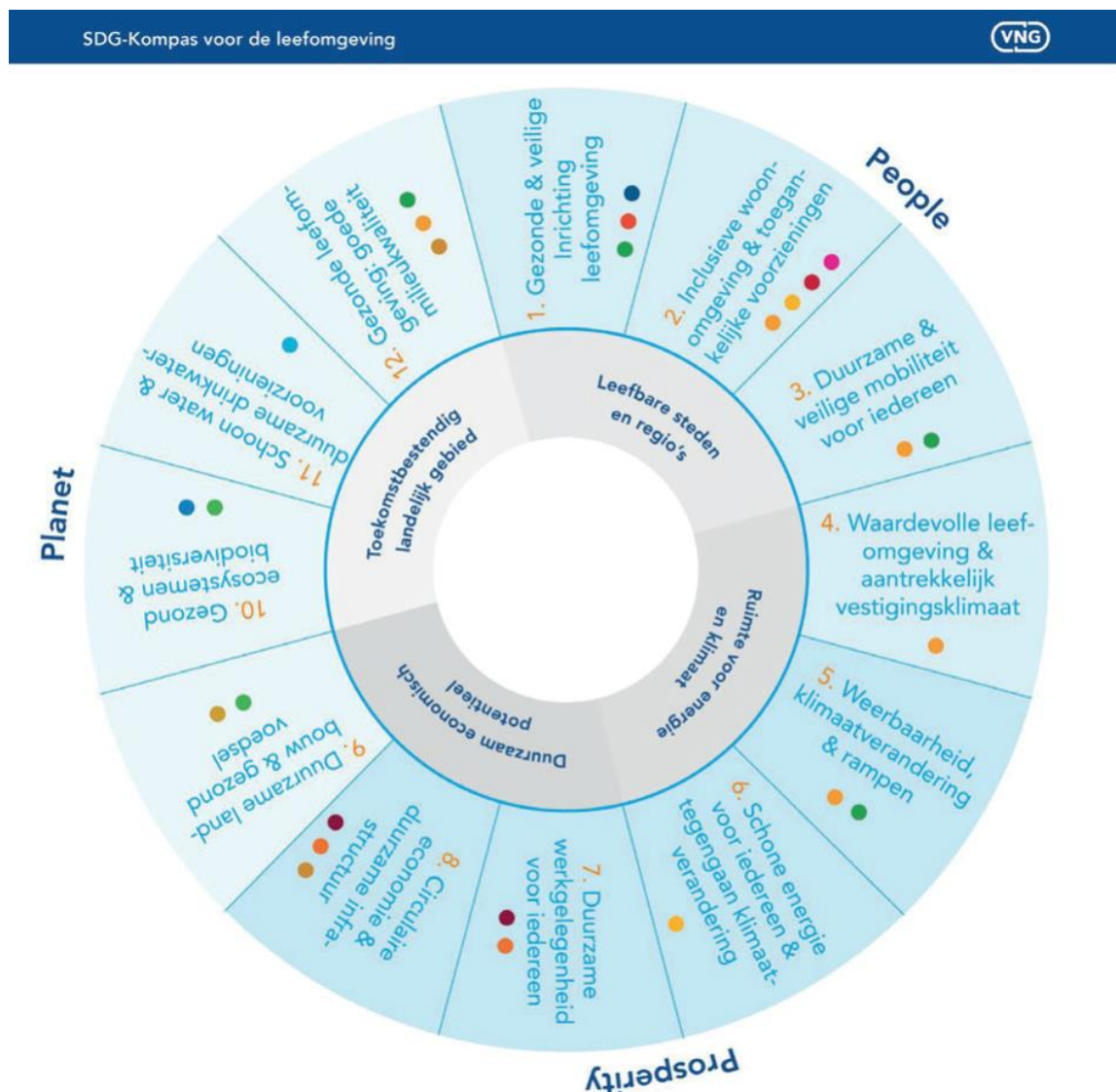
Barneveld is een snelgroeiende gemeente in de Gelderse Vallei. Barneveld is onderdeel van de Regio FoodValley en de regio Amersfoort en heeft een toonaangevende bedrijvigheid op het gebied van pluimveeteelt en het Poultry Expertise Centre³ en met een groeiende internationaal georiënteerde bedrijvigheid. De vraag dringt zich dan ook op of Barneveld nog wel het Veluws dorp kan blijven of dat het inmiddels uitgroeit tot een provinciestadje. Hoe zorgen we dat Barneveld vitaal blijft.

Toekomstbestendig met een duurzame en gezonde ontwikkeling. Groei en meer woningen is een feit en voorziet in een grote behoefte. Maar dan wel met behoud en versterking van de huidige identiteit en sfeer. Versterking bijvoorbeeld van het statige, groene karakter van weleer kan door strategisch geplaatste groene bomen en dorps- en ontmoetingsbomen terug te brengen.

³ Het Poultry Expertise Centre is een samenwerkingsverband van bedrijven, overheid en kennisinstellingen die werkzaam zijn in of betrokken zijn bij de pluimveesector;

Het centrum is een geweldige plek voor winkelen, wonen en vertier. Ontwikkelingen zijn goed als ze recht doen aan de bestaande kwaliteiten of het karakter juist versterken. Maar hoe doe je dat? Het is daarbij goed om te bepalen wat de bestaande kwaliteiten zijn, en hoe Barneveld zich zal ontwikkelen tot 2050. Vanuit dit vergezicht wordt de koers voor deze omgevingsvisie voor Barneveld centrum bepaald.

Om tot denkrichtingen te komen introduceren we een afwegingskader. De VNG⁴ hanteert in haar “praktijkproef afwegingskader Omgevingswet” 12 thema’s die goed aansluiten bij de terminologie van de Omgevingswet en het decentrale omgevingsbeleid. Samen bieden zij een brede en veelzijdige beschrijving van de leefomgeving. Het betreft een aantal op de leefomgeving gerichte hoofdthema’s:

De opgaven uit de discussienota zijn onderverdeeld naar de leidraden van strategische visie en worden afgewogen op hun bijdrage aan bovenstaande VNG thema's. Door de introductie van dit afwegingskader worden zo ook de effecten op een gezonde en veilige leefomgeving meegenomen.

⁴ Vereniging Nederlandse Gemeenten

Daar waar mogelijk komen deze onderwerpen aan bod in de Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie Barneveld centrum richt zich op de omgeving waarin mensen leven. Waar het de mensen zelf betreft kan worden verwezen naar het Beleidsplan Sociaal Domein. Voor Barneveld centrum kunnen we de doelen verder uitwerken en omschrijven. De gewenste denkrichting draagt bij aan:

1 een gezonde en veilige inrichting van leefomgeving

- we stimuleren tot bewegen: door de openbare ruimte aantrekkelijker te maken voor wandelaars en fietsers, door het aanleggen van aantrekkelijke routes (groene ommetjes) en door mogelijkheden voor spelen en sport te creëren in de openbare ruimte door fietsen aantrekkelijker te maken.

2 een inclusieve woonomgeving en toegankelijke voorzieningen

- Zoveel mogelijk binnenstedelijk wonen nabij voorzieningen (winkelhart) en mobiliteitsknooppunten (station Barneveld centrum);
- Voldoende aanbod aan passende woonruimte (aandacht voor sociaal en middelduur);

3 een duurzame en veilige mobiliteit voor iedereen

- Door efficiënt om te gaan met de toenemende vraag naar mobiliteit, bijvoorbeeld door het beter benutten van het openbaar vervoer en
- Door het beter benutten van het bestaande wegennet;
- Door meer ruimte en veiligheid te bieden aan de fietser en voetganger.

4 een waardevolle leefomgeving en aantrekkelijk vestigingsklimaat

- Koestering van erfgoed en cultuur;
- Versterking van de historische structuur van het dorp;
- Versterking van het groene karakter van het dorp Barneveld;
- Behoud van de kleinschaligheid en overzichtelijkheid;
- Bescherming van aardkundige en archeologische waarden of deze zichtbaar te maken bij nieuwe ontwikkelingen.

5 de weerbaarheid tegen klimaatverandering en rampen

- Barneveld was een groen dorp, maar is in de loop der tijd behoorlijk versteend. Meer bomen en beplanting draagt bij aan het verminderen van “hittestress” in het stedelijk gebied;
- Door het stimuleren van groene daken die hemelwater afvoer bufferen;
- Hemelwater van daken en in de openbare ruimte koppelen we zoveel mogelijk af van de riolering en laten we infiltreren in de bodem. Dit draagt bij aan het verminderen van verdroging en draagt bij aan het opvangen van extreme neerslagsituaties;
- Het watersysteem (bijvoorbeeld de Kleine Barneveldse Beek) maken we zoveel mogelijk zichtbaar en toegankelijk voor afkoppeling van hemelwater;
- Daar waar mogelijk richten we het watersysteem natuurlijk in, wat bijdraagt aan een betere buffering (vermindert overlast) en betere kwaliteit van het water.

6 schone energie voor iedereen en het tegengaan klimaatverandering

- Het begint met energie besparen, door goede isolatie bijvoorbeeld of door restwarmte te benutten voor verwarming;
- In het centrum is beperkte ruimte voor duurzame energie en daarom zullen de mogelijkheden ter plaatse zoveel mogelijk benut worden voor opwekken en opslag van energie. Dan gaat het om ondergrondse oplossingen (bodem en grondwater) en op daken;
- Maar voor het centrum blijft het buitengebied nodig voor het opwekken van duurzame energie (bijvoorbeeld zon en wind) in centrum;

7 duurzame werkgelegenheid voor iedereen

8 een circulaire economie en duurzame infrastructuur

- Met ruimte om aantrekkelijk te wonen en werken;
- Waarin ruimte is voor het benutten en ontwikkelen van economische kracht;
- Duurzame economie met passend aanbod aan winkels en andere voorzieningen.

9 een duurzame landbouw & gezond voedsel

- met winkels in het centrum met streekeigen producten in het assortiment

10 gezonde ecosystemen en biodiversiteit

- Natuurinclusief en circulair bouwen,
- Robuuste groene structuren te ontwikkelen;
- Het vergroenen van openbare ruimte en gebouwen, bijvoorbeeld groene gevels en groene daken;
- Biodiversiteit te stimuleren en te integreren in ruimtelijke ontwikkelingen.

11 schoon water en een duurzame drinkwatervoorziening

12 een gezonde leefomgeving met goede milieukwaliteit

- We stimuleren een gezonde leefomgeving: door het verbeteren van de luchtkwaliteit en door het verminderen van overlast door geluid, geur en licht;
- Reststoffen beperken we zoveel mogelijk door hergebruik te stimuleren;

4 Denkrichtingen

Economische kracht: het centrum is belangrijk voor de lokale economie

Winkelen

Situatie

De winkelfunctie is de economische kurk van het centrum. Met ruim 125 winkels op het gebied van mode, lifestyle, wonen en horeca heeft Barneveld een uitgebreid winkelaanbod. Barneveld kent een gevarieerd winkelaanbod met veel speciaalzaken. Barneveld heeft een compact kernwinkelgebied, het achtje, in het historisch centrum. Ondanks een toename van kopen via internet, aantrekkingskracht van grote steden heeft Barneveld relatief weinig leegstand. De winkelfunctie neemt naar verwachting verder af. Daarvoor in de plaats komen vooral verzoeken voor transformatie naar wonen. De consument wil meer dan alleen winkelen. De consument wil iets beleven: verblijven, ontmoeten, verrast en vermaakt worden.

Discussiepunten zijn:

- » Hoe houden we het kernwinkelgebied (winkel- achtje) levendig en aantrekkelijk?
- » Welke omvang en compactheid moet het centrum hebben? Is uitbreiding van het aantal m2 winkelvloeroppervlak nog wel wenselijk of richten we ons op herinvulling van bestaande leegstaande panden?
- » Gegeven de groei van Barneveld is de situering van de supermarkten in de directe nabijheid van het centrum ook op termijn nog steeds de beste optie?
- » Op welke wijze moeten de aanloopstraten zich ontwikkelen? Welke functiemix? Thematisch of niet? Welke kansrijke perspectieven/ alternatieve functies zijn er voor de aanloopstraten?
- » Hoe gaan we het verkleuren van aanloopstraten faciliteren? En hoe krijgen we stakeholders actief daarbij betrokken?
- » Gaan we actiever inzetten op de bestrijding van de leegstand en zo ja, hoe?/ met welke instrumenten?
- » Wat zijn de gevolgen voor het planologisch kader in het centrumgebied?
- » Moet het bestemmingsplan flexibel worden opgezet qua bestemmingen?
- » Is het bijv. wenselijk om meer functies mogelijk te maken op de bovenverdiepingen?
- » Is het wenselijk verschil te maken tussen de regels/mogelijkheden in het winkel 8'tje en de aanloopstraten. Zo ja, welke?
- » Hoe gaan we qua bestemming om met de leegstaande winkelpanden/onbenutte mogelijkheden voor detailhandel buiten het kernwinkelgebied?

Afweging en denkrichtingen

De detailhandel is belangrijk voor de lokale economie en draagt bij aan de economische kracht van Barneveld. Onze ambitie is om de regionale positie van het centrum in ieder geval te behouden, maar liever nog te versterken. Een vitale middenstand versterkt het vestigingsklimaat en een duurzame werkgelegenheid. We hebben het dan over een hoge kwaliteit en bij voorkeur onderscheidend winkelaanbod. De nadruk ligt dus op kwaliteit en niet op kwantiteit. Een

concentratie van een vitale middenstand, in het winkelachtje versterkt de aantrekkingskracht van het centrum. Wonen op de begane grond sluiten we uit. Eventuele uitbreiding van bestaande winkels is alleen (in het winkelachtje) op de verdieping mogelijk.

Daar waar winkels vrijkomen buiten het winkelachtje zetten we in op functieverandering. Juist de aanloopstraten lenen zich voor een breder functiepalet of wonen. Panden worden op die manier aantrekkelijk voor startende ondernemers en nieuwe functies zoals ambachtelijke bedrijvigheid, dienstverlening of wonen.

Wonen kan, in het winkelachtje boven winkels, in de aanloopstraten ook op begane grond.

De aanloopstraten (Haanschotenstraat, Krommestraat, Catharijnesteeg, Schaepsmarkt, Kampstraat, Erkensgang, Nairacstraat, Torenplein, Schoutenstraat/Amersfoortsestraat) zijn de entrees naar het kernwinkelgebied. Ze verbinden de parkeervelden aan de centrumring, station Barneveld centrum en de fietsroutes vanuit de omliggende wijken met het kernwinkelgebied. De aanloopstraten geven we een grotere rol in het vergroenen van het centrum. Groene aanloopstraten zijn een aantrekkelijke geleiding naar het centrum, maar dragen daarmee ook bij aan het klimaatbestendiger maken van de leefomgeving.

Een vitale middenstand versterkt ook de sociale cohesie. Het initiatief van Plaatselijk Belang om het centrum te vergroenen en hemelwater te infiltreren bijvoorbeeld krijgt een grote belangstelling van de middenstand om hieraan bij te dragen.

De supermarkten aan de rand van het centrum zijn trekkers en versterken ook het bezoek aan het centrum. De ligging van supermarkten op de kop van aanloopstraten is dus ook belangrijk voor de levensvatbaarheid van het centrum. Omgekeerd versterkt dit ook de aantrekkelijkheid van het centrum om te wonen.

Maatregelen

Het planologisch kader zal moeten worden afgestemd op deze functionele koers, daarbij rekening houdend met de ruimtelijke kwaliteit van het centrum. Er wordt onderscheid gemaakt naar functionaliteit en waar gewoond kan worden. Een duidelijk onderscheid in bestemming “gemengd” en

“centrum” zal de differentiatie in functie sturen. In de aanloopstraten zijn meer mogelijkheden voor verbreding van functies en minder op detailhandel, in het kernwinkelgebied ligt vooral de nadruk op detailhandel. De gemeente, provincie investeren in een goede bereikbaarheid van het centrum. De inrichting van het centrum wordt gericht op een aantrekkelijke, toekomstbestendige verblijfskwaliteit van de winkelstraten.

Horeca

Situatie

Horeca zit in Barneveld verspreid. Horeca is gemiddeld vertegenwoordigd in het centrum, en dan vooral daghoreca. Cafés zijn nu min of meer geclusterd aan de Nieuwe Markt, maar volgens het huidige bestemmingsplan kan een café zich in het hele centrum vestigen en via een ontheffing verlenging van het sluitingsuur tot 3.00 uur krijgen. Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Barneveld heeft een verzoek ingediend om minder horecabestemmingen toe te laten. Volgens hen is er momenteel te veel horeca in Barneveld.

Discussiepunten zijn:

- » Is het wenselijk om de horeca meer te concentreren of is de huidige spreiding juist het meest aantrekkelijk? Hoe gaan we inzetten op meer diversiteit en kwaliteit?
- » Hoe gaan we de (verdere) groei van het aantal horecabedrijven in het centrum vormgeven/begeleiden? Moeten we een plafond afspreken voor het centrum/per deelgebied? Moet onderscheid worden gemaakt naar horecacategorieën?
- » Er is geen uitgaansgelegenheid (meer) voor minderjarige jongeren: vanuit de jongeren is aangegeven dat hier behoefte aan is. Zijn hiervoor mogelijkheden in het centrum?
- » Op welke wijze kan de leefbaarheid worden geborgd. Aan welke criteria moet horeca voldoen (bijv. geen overlast creëren, situering aan de pleinen, extra beleidsregels)?
- » Hoe gaan we het (horeca)beleid planologisch vertalen?

Afweging en denkrichtingen

In de vrijetijdsbeleving van Nederlanders is horeca steeds belangrijker geworden. Het vergroot de aantrekkelijkheid van het centrum voor bezoekers en heeft economische waarde. Tegelijkertijd kan (avond) horeca ook een inbreuk leveren op een gezonde en veilige leefomgeving, bijvoorbeeld door alcoholgebruik/overlast. Voor een aantrekkelijk en levendig centrum willen we bestaande horeca de ruimte geven, maar niet overal. Ruimte geven betekent vooral kwaliteitsverbetering van bestaande horeca en een (beperkte) uitbreiding van specifieke vormen van horeca. Daarmee wordt bedoeld:

géén extra cafés maar bijvoorbeeld wel restaurants of hotels. Restaurants en hotels versterken de economische kracht van Barneveld en leveren over het algemeen beperkte hinder voor de omgeving. Uitbreiding met deze vormen van horeca kan op bepaalde plekken in het centrum de levendigheid versterken. Bijvoorbeeld het Torenplein leent zich voor horeca, mits er meer verblijfskwaliteit komt. Daarbij valt te denken aan een combinatie meer

groen en kunst. Dit kan van het Torenplein een interessante en sfeervolle plek in het centrum maken. Maar de Schaepsmarkt en het Raadhuisplein zijn misschien wel geschiktere plekken voor terrassen/-horeca. Aandacht willen we geven aan een voorziening voor jongeren. Hier ligt een kans om jongeren uit Barneveld beter te kunnen binden, die nu in de avonduren nauwelijks in de eigen gemeente terecht kunnen. Bijvoorbeeld door jongerencentrum Villa 29 op te waarderen en aantrekkelijk te maken voor alle jongeren. Voor alle vormen van horeca is wel aandacht nodig om overlast en

leefbaarheidsproblemen te voorkomen. Want in het centrum zal ook in toenemende mate worden gewoond.

Maatregelen

Er worden nog geselecteerde gebieden aangewezen waar horeca zich kan ontwikkelen en mag vestigen. Mogelijkheden daarvoor zijn: Torenplein, Brouwerstraat, Kapteijnstraat, Raadhuisplein en Schaepsmarkt. Een nadere selectie van gebieden is nodig. We willen uitsluiten dat zich overal horeca kan vestigen. Afhankelijk van de omringende functies worden in deze gebieden horeca categorieën bepaald. Onderscheid in dag- en avondhoreca geeft hierin duidelijkheid voor omwonenden. Het Torenplein kan zich ontwikkelen tot een verblijfsplek maar zal dan wel beter ingericht moeten worden. Dit vraagt echter wel om een herbezinning ten aanzien van de bebouwing op en rond het plein. Om een aantrekkelijke verblijfsplek te worden zal er ook een bepaalde mate van beslotenheid moeten zijn. Bij ontwikkeling van de omringende bebouwing zal hier rekening mee gehouden moeten worden. Verder zal aangegeven moeten worden waar horeca is toegestaan, er zal een betere oplossing voor parkeren moeten komen, minder parkeren op het Torenplein en meer in gebouwen of verdiept, of elders goede voorzieningen aan te bieden. Er zal geïnvesteerd moeten worden in een verbetering. Een en ander vraagt om een nadere uitwerking, samen met betrokkenen. Een goede regulering is belangrijk. Horecabeleid en goede afspraken met de ondernemers zijn nodig om de kwaliteit van de leefomgeving te waarborgen, welke in de exploitatievergunning worden vastgelegd. Maar ook private partijen zijn aan zet. Door met initiatieven te komen en een rol te nemen bij de ontwikkeling van bebouwing en directe omgeving.

Evenementen

Situatie

Barneveld kent een evenementenbeleid. Daarin staan veel zaken opgenomen om evenementen te reguleren en overlast voor de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen. Evenementen versterken de verblijfs- en beleevingsfunctie van het centrum, voor eigen bewoners, regiobewoners en toeristische bezoekers. Barneveld kent een aantal evenementen, waarvan Ballonfiësta en de Oud Veluwe Markten de bekendste zijn. De evenementen van Barneveld worden beoordeeld met een 7,1 (Regionaal Koopstromenonderzoek). Dat kan beter.

Discussiepunten zijn:

Is groei van het huidige aantal evenementen nog wenselijk of moet vernieuwing van bestaande evenementen centraal staan?

» Zo ja, welk soort evenementen moet dan worden gestimuleerd?

» Welke randvoorwaarden zijn van belang voor evenementen (bijv. duur en frequentie)?

» Hoe kan de leefbaarheid worden geborgd en het voorkomen van (overmatige) overlast worden voorkomen?

Afweging en denkrichtingen

Evenementen kunnen bijdragen aan de economische kracht van Barneveld. Er is ruimte voor verbetering. Dat kan door een beter op de doelgroep (de eigen bewoners en toeristen) afgestemd evenementenaanbod. En bij voorkeur leveren de evenementen ook profijt op voor bestaande ondernemers. Barneveld kan zich meer profileren met evenementen.

Voor bestaande evenementen zetten we in op kwaliteitsverbetering van de evenementen zelf en duurzamer. Nieuwe en bestaande evenementen vragen meer aandacht voor bijvoorbeeld energiegebruik, het aangeboden voedsel, hoe wordt omgegaan met afval en de wijze waarop bezoekers naar het evenement komen. Het is belangrijk om overlast te voorkomen en zo een gezonde en leefbare omgeving te waarborgen.

plaats	evenementenlocatie	max aantal dagen categorie A	max aantal dagen categorie B	Waarvan max. aantal dagen met geluid tot 24.00 uur
Barneveld	Centrum (winkelstraten)	vrij	0	0
	Torenplein, evenementen gedeelte	vrij	0	0
	Torenplein, P-terrein	1	1	1
	Raadhuisplein	vrij	3	0
	Koeweide	vrij	8	4
	Het Schaffelaar Erf	Vrij	4	0
	Overig Landgoed Schaffelaar	Vrij	0	0
	Theaterplein	3	3	1
	Gowthorpeplein	2	0	0
	Kapteinstraat, P-terrein	6	4	0
	Veluwehal, P-terrein	2	0	0
	Muziektent	vrij	0	0
	Weiland achter Stationsweg 36	0	1	1
	Oldenbarneveldplein	Vrij	0	0
	Horecaplein	0	1	0

Maatregelen

Een goede economische profilering ontbreekt. Aanvullende voorwaarden voor type evenement, dat past bij Barneveld en haar ondernemers en bewoners/bezoekers, de spin-off die wordt beoogd kunnen dit profiel verbeteren. Verbetering van het profiel zal samen met de culturele sector en de bewoners worden opgepakt.

Naast de algemene voorwaarden om overlast voor de omgeving te voorkomen en de gezondheid en veiligheid te waarborgen zal voor het aspect duurzaamheid aanvullende eisen worden gesteld. In het net in werking getreden evenementenbeleid is spreiding van de evenementenlocaties opgenomen om overlast zoveel mogelijk te spreiden.

Kunst en cultuur

Cultuur is van waarde voor een gunstig vestigingsklimaat. Goede en goed bereikbare (loop- en fietsafstand) cultuurvoorzieningen trekken jonge gezinnen naar de gemeente (als tegenhanger tegen vergrijzing).

Cultuur heeft economisch toegevoegde waarde. Het biedt kwalitatief hoogwaardige vrijetijdsbesteding. Goede culturele voorzieningen trekken dagjesmensen. Kunst en cultuur kunnen ook een laagdrempelige manier zijn om leegstand van (winkel)panden aan te pakken, bijvoorbeeld door pop-up van open ateliers. Cultuur is ook een manier om stedelijk erfgoed op de kaart te zetten. Daarbij valt te denken aan cultuur en kunst in de openbare ruimte, cultuurroutes, Barnevelds erfgoedbehoud, het (letterlijk) verbeelden van de historie van Barneveld.

Tenslotte heeft cultuur ook een belangrijke sociale waarde. Cultuur brengt mensen samen, zorgt voor reuring, verbetert de kwaliteit van leven, brengt maatschappelijke thema's aan het licht, zorgt voor inclusie en samenwerking, verbindt, verrijkt en verwondert.

Leefbaar en vitaal Barneveld

het centrum is aantrekkelijk om te wonen

Situatie

In het centrum wonen vooral alleenstaanden, ouderen maar ook jongeren. In het algemeen is er veel behoefte aan woningen. Tot 2040 blijft het aantal inwoners en huishoudens in de gemeente Barneveld groeien en is er behoefte aan nieuwe woningen.

Discussiepunten zijn:

Locaties die interessant zijn voor nieuwe woonruimten betreffen:

- » *Omgeving Torenplein*
- » *Gebied ten oosten van het spoor (Agruniek/ Rijnvallei en omgeving)*
- » *Wonen boven winkels*
- » *Omgeving Schaffelaartheater (ook functieverandering)*
- » *Uitlopers centrumgebied (zoals Schoutenstraat en Langstraat)*
- » *Omgeving Burg. Kuntzelaan, schil van het centrum, inclusief Gowthorpeplein, omgeving Albert Heijn en Versstraat.*
- » *Het toevoegen van woningbouw in het centrum vraagt om een gedifferentieerder parkeerbeleid (aangepaste normering).*

Afweging en denkrichtingen

De centrale ligging dicht bij voorzieningen en openbaar vervoer maakt het centrum een aantrekkelijk woongebied. Het is een prima plek voor uitbreiding met woningen. Wonen kan een goede invulling zijn voor vrijkomende winkels of wonen boven winkels. Uitbreiding van wonen in het centrum vergroot het draagvlak voor de voorzieningen, het draagt bij aan vermindering van de woningbehoefte en vermindert daarmee de uitbreidingsdruk op het buitengebied. Het centrumgebied, boven en tussen winkels leent zich met name voor wonen voor jongeren en ouderen. Voor ouderen is de rand van het centrum, bijvoorbeeld in de buurt van de supermarkten, aantrekkelijk vanwege de goede bereikbaarheid van de primaire levensbehoeften. Deze doelgroepen doen minder een beroep

op de autobereikbaarheid, wat tot uiting kan komen in minder benodigde parkeerplaatsen bijvoorbeeld.

Op sommige plaatsen is verdichting van het centrum denkbaar. Voorwaarde is dat de verdichting niet ten koste gaat van karakteristieke en monumentale gebouwen of van de karakteristieke historische lintstructuur. In deze historische linten zal de korreling, verspringende rooilijn en afwisseling van panden kenmerkend moeten blijven.

Met name rondom de pleinen is hogere bebouwing en een grotere dichtheid denkbaar, waarbij de uitstraling passend moet blijven in zijn omgeving. Er zijn enkele plekken aan de rand van het centrum die zich uitermate goed lenen voor een versterking van de woonfunctie door inbreiding of transformatie van bestaande bebouwing. Hierbij is te denken aan de omgeving rond het station (zowel ten westen als ten oosten van het spoor), het Torenplein en de omgeving van het Schaffelaartheater. Hier is ruimte voor een variëteit aan woningen: appartementen boven winkels, onzelfstandige woonruimten, maar ook volledige woongebouwen met appartementen en ook stadswoningen om zo een gevarieerd aanbod in verschillende prijsklassen aan te bieden en voor verschillende huishoudensvormen. Voorwaarde is dat het vastgesteld woonbeleid in acht genomen wordt met spelregels zoals opgenomen in de doelgroepenverordening sociale woningbouw (bewaking van differentiatie in prijssegmenten). Hierbij is het belangrijk om dat er aandacht bestaat voor natuurinclusief bouwen, vergroening, energiebesparing en het benutten van mogelijkheden voor het opwekken en opslaan van duurzame energie.

Maatregelen

Een goede uitwerking van deze visie is wenselijk om bestaande kwaliteiten te behouden en nieuwe kwaliteiten te kunnen ontwikkelen die passend zijn voor de karakteristiek van Barneveld. Ruimte voor ontwikkeling is er mits dit bijdraagt aan versterking van de ruimtelijke kwaliteit en een gezond en veilig centrum.

Barneveld groeit, maar met behoud van kwaliteit

Situatie

Al in het begin van dit document is de huidige kwaliteit van het centrum beschreven. Die kenmerkt zich door de kleinschaligheid en fijnkorreligheid. Maar Barneveld groeit. Het centrum is aantrekkelijk om te wonen. Er ligt druk van nieuwe bouwinitiatieven die over het algemeen groter en meer verdicht zijn dan de huidige situatie. Het centrum is qua ruimtelijke structuur in een aantal zones ('ringen' genoemd) te onderscheiden met in iedere zone een eigen herkenbare karakteristiek.

Ring 1 is de historische dorpskern. Deze kenmerkt zich door de fijnmazige bebouwingsstructuur met stegen en doorkijken en gesloten straatwanden met "individuele Panden" die direct aan de straat staan. Over het algemeen is de bebouwing opgebouwd uit twee bouwlagen met kap. Het vormt een schakering van daken, dat als karakteristiek dakenlandschap te beschouwen is. Solitaire bomen zijn karakteristiek.

Verschillende grootschalige ingrepen vormen in ring 1 een uitzondering. Ze verstoren soms het karakteristieke beeld. In de winkelstraten en dan met name bij panden met etalages en/of luifels ontbreekt deze visuele eenheid tussen onderlaag en bovenverdiepingen.

Ring 2 kent een variatie in korrelgrootte van de bebouwing. Het kleinschalige historische karakter en de onderlinge samenhang van bebouwing ontbreekt veelal. De bebouwing vormt een minder gesloten wand dan in de historische kern. Grotere openingen tussen de bebouwing, soms met beeldbepalende bomen, en sprongen in de rooilijn komen hier vaak voor.

Ring 3 beslaat het gebied buiten de centrumring. Het kenmerkt zich over het algemeen door grootschalige bebouwing, zoals bijvoorbeeld de Bijeburg en de bedrijfsbebouwing ten oosten van het station, afgewisseld met kleinschalige bebouwing van woningen. In dit gebied bevinden zich nog herkenbare historische patronen zoals bijvoorbeeld de Amersfoortsestraat (zie Cultuurhistorische Waardenkaart). Ook kent dit gebied belangrijke zichtlijnen en oriëntatiepunten. Met name de zichtlijnen in de historische driehoek zijn ruimtelijk waardevol. Deze driehoek wordt gemarkeerd door:

- De Hervormde kerk aan de het Torenplein,
- Kasteel Schaffelaar samen met de Schaepsmarkt,
- Plein Meuleneind (Langstraat ter hoogte van de Burgemeester Küntzelaan).

Discussiepunten zijn:

» Binnen de historische dorpskern (Ring 1) staat behoud van fijnmazige bebouwingsstructuur, karakteristieke dakenlandschap en bouwhoogtes van overwegend 2 lagen met kap voorop, is hoger bouwen hier passend? De planologische regeling willen we binnen dit gebied beter later aansluiten op de huidige karakteristiek en waarden.

» Op een aantal plekken in het centrum (m.n. binnen ring 2 en 3) is gestapelde bouw van 4 a 5 bouwlagen mogelijk en passend.

» Primair wordt ingezet op transformatie ('oud voor nieuw') en verdichting door in meerdere bouwlagen te bouwen, dit moet samengaan met het behoud en het versterken van de kwaliteit van de openbare ruimte.

» Kan, gelet op de ruimtelijke opbouw en karakteristiek van het centrum, hoger worden gebouwd dan vijf of zes bouwlagen, past dit en is dit situationeel wel mogelijk?

» Er is geopperd om de Veluwehal te verplaatsen uit het centrum en deze plek te herontwikkelen. Is dit zinvol?

Afweging en denkrichtingen

Het centrum is aantrekkelijk om te wonen maar ontwikkelingen in het centrum vragen om maatwerk. Hoe kan het centrum zijn ruimtelijke kwaliteit behouden, of beter nog hoe kan er kwaliteit ontwikkeld worden die recht doet aan de identiteit van Barneveld die zich kenmerkt door kleinschaligheid en fijnkorreligheid.

Ring 1: het behoud van de karakteristieke bebouwing (monumenten, beeldbepalende bebouwing en karakteristieke bomen), samenspel van bebouwing en open ruimten (kerk en plein) staat voorop. In

beginsel blijft bij herontwikkeling twee lagen met een kap kenmerkend voor dit gebied langs de historische linten? Ruimtelijke ontwikkeling is maatwerk en moet passen in de bestaande ruimtelijke karakteristiek van de omringende omgeving. Het vergroenen van het centrum, met grote solitaire bomen op markante plekken, draagt bij aan de (historische) karakteristiek van het centrum.

Transformatie en toevoegingen zijn mogelijk, mits passend in de historische fijnmazige structuur met individuele panden van wisselende breedte en een eigen identiteit. Belangrijk daarvoor is een

“verticale gevelgeleding” of parcellering, in combinatie met dat “de panden op de grond staan”. Hiermee wordt bedoeld dat de gevel één geheel is in beeld en uitstraling. De begane grond en de daarboven gelegen bouwlagen vormen één geheel. Bij ontwikkelingen en aanpassingen aan bebouwing waar de geveleenheid ontbreekt door puin en luifels wordt de karakteristiek weer opnieuw teruggebracht. Reclame wordt opgenomen in de gevelpui. De planologische regeling zal beter moeten aansluiten op de gewenste karakteristiek en waarden.

Karakteristiek pand

detoneert in context

past goed in omgeving

ondanks maat, toch passend

Of een pand “past” in zijn omgeving is afhankelijk van de combinatie maat en uitstraling/architectuur.

Ring 2:

Een goede ruimtelijke en functionele aansluiting op de bestaande omgeving is gewenst. Verdichting is ook hier maatwerk. Daarbij wordt rekening gehouden met de karakteristiek: een grovere korrelmaat en daartussen grotere open ruimtes, bij voorkeur met een groene invulling. Bebouwingsmaat en hoogte verhouden zich tot de omgeving. Een bouwhoogte tot vijf bouwlagen vormt hier een hoger accenten en is mogelijk, mits goed ingepast in de ruimtelijke structuur.

Sommige plekken lenen zich juist voor intensivering, bijvoorbeeld AH en omgeving (Versstraat). Het straatprofiel van de centrumring geeft voldoende “lucht en ruimte” voor het toevoegen van woningbouw.

Ring 3:

Ontwikkeling en transformatie in dit gebied blijft ook maatwerk om een goede ruimtelijke en functionele aansluiting op de bestaande omgeving te behouden. Belangrijke zichtlijnen en oriëntatiepunten blijven behouden, met name de zichtlijnen in de historische driehoek. Voor de karakteristieke historische patronen geldt dat bij transformatie dat de oorspronkelijke structuur en gevelgeleding teruggebracht wordt, met respectering voor of versterking van groenstructuren. Het heeft voordelen om de toenemende vraag aan woonruimte in de bestaande kernen op te lossen. Hiermee wordt uitbreiding ten koste van het buitengebied met landschappelijke kwaliteiten en landbouwfuncties beperkt. Sommige plaatsen lenen zich wel voor een grotere hoogte dan vijf lagen, bijvoorbeeld ten oosten van het station. Dit biedt een kans om hier een aantrekkelijk aanzicht en entree (“smoel”) van Barneveld te maken. Dit vraagt echter wel om maatwerk en een om een goede inpassing in de omgeving, zowel ten opzichte van het centrum als landgoed De Schaffelaar. Behoud van de ruimtelijke karakteristiek staat voorop. Behoud van karakteristieke gevels, de kleinschaligheid, het individuele karakter van panden en groenstructuren is belangrijk.

Voor Barneveld is een geleidelijke transformatie van het centrum mogelijk waarbij in ring 2 en 3 gestapelde bebouwing mogelijk is. Bij verdichten is het van belang de ruimtelijke kwaliteit en woonkwaliteit goed te waarborgen. Het gaat hierbij om de volgende aspecten:

- De oriëntatie van de woonruimte in relatie tot de openbare ruimte. Woonruimte kijkt uit op een primaire openbare ruimte (doorgaande straat) waardoor de woning wordt opgenomen in het primaire stedelijke/dorpse netwerk. Zichtbaarheid van de woning bevordert de vindbaarheid en verhoogt de sociale controle.
- Een heldere (overzichtelijke), veilige en toegankelijke entree van de woning. De voordeur grenst aan een primaire openbare ruimte. De voordeur is de plek waar op diverse momenten gedurende de dag “reuring” plaatsvindt. Immers, “reuring” is pas waardevol als het ook zicht- en beleefbaar is. Ook geeft dit voor bewoners sociale controle bij het thuiskomen of het verlaten van de woning.
- Voldoende privacy van de woning. Bij nieuwe ontwikkelingen of herinrichting moet de privacy van de belendende percelen gegarandeerd blijven. Er wordt voorkomen dat er vanuit een aangrenzende woning direct zicht is in een woonruimte. Vooral voor gestapelde bouw is dit een aandachtspunt.
- Aanwezigheid van een buitenruimte (tuin, dakterras of balkon (privé of collectief) of openbare ruimte.
- Rekening houden met bouw mogelijkheden van de aangrenzende percelen. Daarmee wordt bedoeld dat toekomstige aangrenzende ontwikkelingen niet worden gefrustreerd door een individueel plan.

Primair wordt ingezet op transformatie (‘oud voor nieuw’) en verdichting door in meerdere bouwlagen te bouwen, dit moet samengaan met het behoud en het versterken van de kwaliteit van de openbare ruimte.

Enkele plekken lenen zich voor transformatie en ontwikkeling, zoals de omgeving van AH en rondom het station Barneveld -centrum, zie volgende paragraaf “Kansrijke ontwikkellocaties: bouwen aan kwaliteit”.

Maatregelen

Het beeldkwaliteitsplan uit 2004 hanteert nog steeds bovengenoemde uitgangspunten. Een actualisatie van dit plan, in combinatie met de notitie cultuurhistorisch beleid, maakt dat het daarna voorlopig kan dienen als leidraad voor ontwikkelingen in het centrum. In het bestemmingsplan worden de bouwhoogten vastgelegd.

Ontwikkeling en realisatie is een zaak van zowel gemeente Barneveld als private partijen. De gemeente zal in ieder geval de regelgeving afstemmen op de geambieerde koers.

Private partijen worden uitgenodigd om met initiatieven te komen voor ontwikkeling die bijdraagt aan de hierboven geschetste ambities.

Bouwen aan kwaliteit: kansrijke ontwikkellocaties

Enkele gebieden zijn kansrijke ontwikkelplekken om bij te dragen aan ontwikkeling van de gewenste ambities en een vitaal Barneveld. Het gaat om de omgeving van station Barneveld centrum, een deel van het gebied ten oosten van het station, de omgeving van de Veluwehal en de Kapteijnstraat.

Ontwikkeling van deze locaties heeft een goede potentie voor ontwikkeling van woon/werklocaties. Daarbij draagt een (intensieve) ontwikkeling hier aan een verminderde druk op uitlegggebieden en daarmee het buitengebied.

Stationsomgeving (centrumzijde)

In de directe omgeving van het station zijn plekken waar intensivering of andere functies toegevoegd kunnen worden. Het gaat om de omgeving van de Albert Hein en de tegenover gelegen winkelrij “Versstraat”. Herontwikkeling en intensivering van parkeren kan een kwaliteitsimpuls geven aan dit gebied. Het station is een belangrijke entree richting het centrum. De ambitie is om hier een goede entree naar het centrum te maken via de Kampstraat. Ten aanzien van de stedenbouwkundige structuur, bebouwing en functies ervan, de verkeersstructuur, het parkeren en de inrichting openbare ruimte kan deze omgeving verbeterd worden tot een levendig knooppunt en entree van Barneveld. Ontwikkeling van bebouwing en openbare ruimte richten zich op een stedenbouwkundige kwaliteitsverbetering en een aanpassing van de openbare ruimte.

Stationsomgeving (oostzijde)

Door de ligging nabij het landgoed Schaffelaar, het station en het centrum heeft het bedrijfsgebied ten oosten van het station een grote potentie om te transformeren naar een gebied met wonen en andere functies, waaronder horeca en kantoren. Het heeft de potentie om een markant aanzicht te worden voor Barneveld. Door de ligging nabij het station is het een ideale woon/werklocatie. Maar ook de nabijheid van de Schaffelaar en het zicht hierop maakt deze locatie aantrekkelijk als woon/werkgebied. Hier loopt, nu haast onzichtbaar, de Kleine Barneveldse Beek. Deze kan straks een rol krijgen in de ontwikkeling en transformatie. Enerzijds als herkenbare oude structuur die vergroend kan worden maar ook om het bebouwd gebied meer weerbaar te maken voor klimaatverandering. Natuurlijk vervult het gebied nu een belangrijke economische functie met onder andere Agruniek-Rijnvallei, Welkoop en Kusk. Maar de situatie kan soms snel veranderen. In dat geval zal een duidelijke koers voor ontwikkeling gewenst zijn. Dit kan een meerjarenplan zijn waarbij het gebied organisch ontwikkeld wordt.

Omgeving Veluwehal

In de Veluwehal hebben veel verschillende functies een plek (o.a. sporthal, zwembad, bowlingbaan). Daarnaast heeft de Veluwehal een belangrijke functie als dorpshuis. Welzijn Barneveld heeft er een huiskamer en in het ernaast gelegen Villa 29 is een jongerencentrum gevestigd. Het totale complex is omvangrijk voor deze plek in het centrum. De aanwezigheid van deze maatschappelijke functies zijn belangrijk en dragen juist bij aan de leefbaarheid en levendigheid van het centrum. Verplaatsing is bovendien kostbaar en vraagt elders om veel ruimte.

Omgeving Kapteijnstraat

Ter hoogte van de Kapteijnstraat loopt de Kleine Barneveldse Beek (met een bergbezinkbassin) onder de bebouwing en bestrating door. In 2016 is in het gebied bij de Veluwehal de beek al deels naar boven gehaald en in het coalitieakkoord 2018-2022 is de ambitie opgenomen om dit ook in de omgeving van de Kapteijnstraat te doen. Het naar boven halen van de Kleine Barneveldse Beek is een kans die het centrum een ruimtelijke kwaliteitsimpuls geeft en tevens meer klimaatadaptief

maakt door het opvangen, bergen en afvoeren van regenwater en verkoeling. Op de Hoek Kapteijnstraat – Gasthuisstraat is ruimte voor ontwikkeling van woningbouw. Een dergelijke ontwikkeling kan niet los gezien worden van een eventuele ontwikkeling rondom de Veluwehal. In combinatie met het naar boven halen van de Kleine Barneveldse Beek kan hier een aantrekkelijker en levendiger centrumgebied gerealiseerd worden. Deze beek heeft zijn vervolg in het gebied ten oosten van het station.

Betere bereikbaarheid en mobiliteit

Situatie

Momenteel is het centrum goed bereikbaar, vooral per auto en fiets. Maar ook het openbaar vervoer (trein, bus en taxi) is goed gefaciliteerd op de locatie rondom het trein/busstation.

Bevoorrading is mogelijk via zeven toegangen en bepaalde routes en er zijn venstertijden bepaald. In de praktijk houdt een deel van de winkels zich daar vaak niet aan.

Fietsen in het centrum is in de meeste winkelstraten alleen toegestaan buiten de winkelopenings-tijden en tijdens de venstertijden. Op de overige gedeelten van het centrum is fietsen altijd toegestaan. Het fietsparkeren wordt gestimuleerd aan de randen van het centrum. Fietsparkeren in de winkelstraten willen we uitsluiten. De Covid 19 pandemie laat zien dat ruimte in het openbaar gebied nodig is. Fietsers en geparkeerde fietsen vormen een obstakel in de loopruimte en maakt het afstand houden lastiger.

Tot 1998 werd het autoparkeren uitgebreid om aan de parkeervraag te voldoen. Maar om aan de parkeervraag te blijven voldoen met de schaarse ruimte werd het betaald parkeren ingevoerd.

In het centrum zijn drie type parkeervoorzieningen aanwezig (zie afbeelding);

1. Straatparkeren op grote terreinen (vooraf betalen);
2. Straatparkeren op kleine terreinen (vooraf betalen);
3. Slagboomterreinen middelgrote terreinen (achteraf betalen).

Langparkeerders -zoals treinreizigers - konden uitwijken naar de het parkeerterrein De Vetkamp aan de Stationsweg. Dit P+R-terrein voorziet in de behoefte voor (gratis) parkeren voor treinreizigers. Ook voor mensen die in het centrum werken is dit parkeerterrein essentieel en voorziet in een belangrijke behoefte. Personeel van winkels parkeren ook op het Theaterplein aan de Churchillstraat. De ruim 1.200 parkeerplaatsen die onder het regiem vallen van betaald parkeren, tezamen met de circa 500 parkeerplaatsen op privéterrein en de circa 500 gratis plekken, voorzien nog steeds in de parkeervraag (parkeerdruk komt niet boven de 85 % bezetting uit).

Er is nog geen zicht op de parkeerbehoefte in relatie tot het elektrisch laden.

In het in 2017 vastgestelde Gemeentelijk verkeers- en vervoerplan (GVVP) wordt het gewenste wegennet van Barneveld geschetst (horizon 2030). Het wegennet bestaat uit een rondweg, radialen en de centrumring. De centrumring is bedoeld voor het bestemmingsverkeer van en naar het centrum, de rondweg zal het doorgaande autoverkeer buiten het centrum en de centrumring leiden.

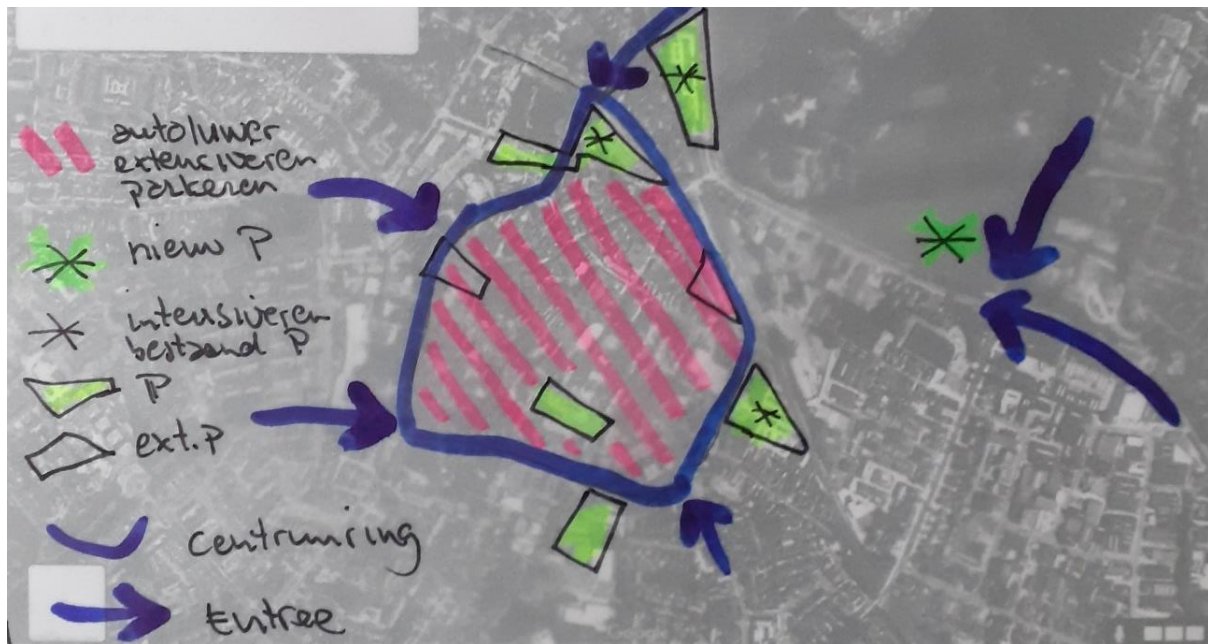
Discussiepunten zijn:

- » *Bij het oversteken van de centrumring de voetganger en fietsers altijd voorrang geven?*
- » *Voor (met name) e-bikes voorzien in een bewaakte fietsenstalling? Of door middel van camera's?*
- » *Fietsparkeren aan de randen van het centrum stimuleren en/of het fietsparkeren in de winkelstraten verbieden?*
- » *Fietsen in het centrum/winkelstraten niet meer toestaan, ook niet tijdens logische venstertijden?*
- » *Bevoorrading in de winkelstraten door vrachtwagens niet meer toestaan enkel toestaan tijdens rustige winkelmomenten?*

Afweging en denkrichtingen

We zetten in op een gezond en veilig centrum, met een betere luchtkwaliteit, minder stank en geluid. We willen bewegen stimuleren: door het centrum beter toegankelijk te maken voor fietsers en voetgangers en door de openbare ruimte aantrekkelijker te maken. Verkeer met fossiele brandstofmotoren leiden we zoveel mogelijk af tot aan de centrumring. Binnen de centrumring krijgen fietser en voetganger prioriteit. We stimuleren het noodzakelijke verkeer, mits emissieloos. Barneveld zou nog meer kunnen profiteren van zijn gunstige ligging als ook de treinverbinding met Apeldoorn wordt verbeterd. Dit geldt niet alleen voor Barneveld centrum, maar met een extra stop zou dit ook voor Stroe, Kootwijk en Garderen een enorme impuls kunnen zijn voor de bereikbaarheid. Een intercity aansluiting op transferium Barneveld noord zou een sterke verbetering van de bereikbaarheid en de aantrekkelijkheid van Barneveld als woon- en werkomgeving. Beter OV draagt positief bij aan een aantal thema's van de leefomgeving. Wonen nabij OV knooppunten, bijvoorbeeld de omgeving van het station, draagt bij aan de vitaliteit van de leefomgeving en kan bijdragen aan minder niet duurzame mobiliteit.

Bezoekers van het centrum willen we op een meer herkenbare en aantrekkelijke manier leiden naar de parkeerlocaties aan de centrumring. De parkeerlocaties worden groener en meer ingericht op waterdoorlatendheid en -infiltratie. De parkeerterreinen zijn de "ontvangslokalen voor bezoekers". Dit geldt ook voor de fietsparkeervoorzieningen. Van hieruit worden de routes naar het centrum aantrekkelijker gemaakt, met meer groen om bezoekers op uitnodigende wijze naar het winkelhart te leiden.

Voor autoverkeer is het belangrijk om de centrumring goed herkenbaar te maken. Een goede bebording en markant straatmeubilair (bijvoorbeeld bebording en straatverlichting) kan hier bijvoorbeeld aan bijdragen. Vanaf de ring wordt de automobilist verwezen naar de dichtstbijzijnde parkeerplaatsen aan de centrumring. De kleinere parkeervoorzieningen binnen de centrumring dragen weinig bij aan de totale parkeerbehoefte en geven op de betreffende locatie veel autobewegingen. Ook is het risico het grootst dat automobilisten op deze locaties geen plek kunnen vinden en uiteindelijk elders moeten parkeren, hetgeen overbodige verkeersbewegingen creëert. Op termijn zou een nieuw groot parkeercluster buiten de centrumring uitkomst bieden ter vervanging van de verspreide kleinere parkeerplaatsen in het hartje centrum. Een nieuw overloop parkeerterrein in de omgeving van de Schaffelaar en intensivering van bestaande locaties, in combinatie met herontwikkeling in de omgeving van Albert Heijn en de Kaptijnstraat. Enkele parkeerterreinen lenen zich voor extensiveren (stationsplein/Kampstraat en Torenplein). Het centrum wordt autoluwer en de beschikbare ruimte kan worden benut voor het verbeteren van de verblijfskwaliteit en een meer klimaatadaptieve inrichting. Dit kan worden ondersteund door een differentiatie in de parkeertarieven: dicht bij het centrum, bedoeld voor kortparkeren, hogere tarieven dan op de grotere parkeerplaatsen buiten en aan de centrumring. Mobiel betalen voor parkeren oftewel belparkeren kan betaalgemak verbeteren en ergernis over naheffingen voorkomen. Op parkeerterreinen wordt prioriteit gegeven aan elektrische voertuigen. Er komen meer laadpunten voor elektrische voertuigen of er worden speciale laadpleinen gerealiseerd.

Om het fietsgebruik te faciliteren en stimuleren worden korte en directe fietsroutes vanuit de wijken naar het centrum aangelegd of verbeterd. Op deze routes krijgen fietsers waar mogelijk voorrang, zoals ook bij het oversteken van de centrumring. Bij de aanlooproutes naar het centrum wordt meer ruimte geboden aan fietsparkeren. Er wordt rekening gehouden met afwijkende fietsvarianten, zoals de bakfiets maar ook scooters en bromfietsen.

Elektrische fietsen zijn sterk in opkomst. Het beschikbaar hebben van voldoende laadpunten voor e-bikes stimuleert om Barneveld met de fiets te bezoeken. Als er op voldoende openbare plekken oplaadpunten zijn wordt het steeds verleidelijker om met de e-bike op pad te gaan in plaats van met de auto.

Fietsers mogen buiten winkeltijden door het centrum/voetgangersgebied fietsen. Het centrum biedt primair voldoende ruimte aan de voetganger. Deze regels moeten duidelijk zijn voor de bezoekers van het centrum.

Looproutes voor de voetganger vanaf toegangen worden verbeterd en duidelijk gemarkeerd. Het gaat dan vooral om de route vanaf het NS station via de Kampstraat naar de Nieuwstraat en de routes vanaf de grotere parkeerterreinen aan de ring en het P+R terrein aan De Vetkamp naar het centrum. De route vanaf het station en vanaf P+R naar het centrum worden “vergroend”. Bij het oversteken van de centrumring hebben de voetganger en de fietser voorrang.

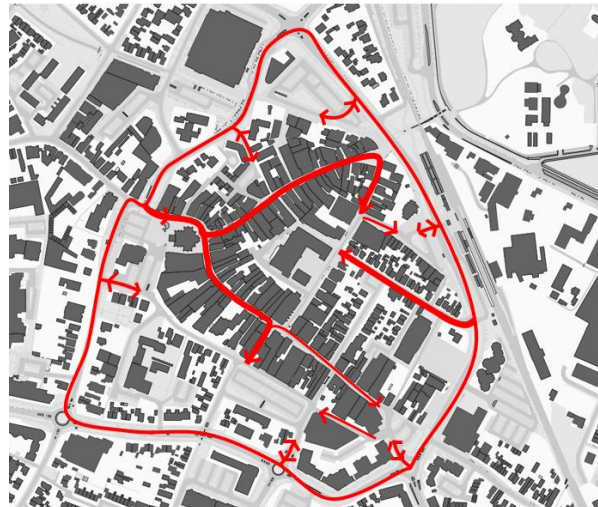
Ook voor minder-validen wordt voor een goede toegankelijkheid gezorgd, denk hierbij aan gehandicaptenparkeerplaatsen, geleide lijnen en looproutes zonder obstakels.

Voor de bevoorrading van de winkels in het centrum worden 1 of hooguit 2 duidelijke routes bepaald, zowel in het voetgangersgebied als rondom het centrum. Bij voorkeur worden winkels niet via de winkelstraat maar aan de buitenkant van het voetgangersgebied bevoorraad. Voor de bevoorrading in het voetgangersgebied worden venstertijden ingesteld. Deze liggen op nader vast te stellen tijden, in ieder geval de rustige tijden(ochtenden) in het winkelgebied. Duidelijke regels en handhaving hierop is belangrijk.

Verder zullen er maatregelen worden getroffen om het aantal verkeersbewegingen te minimaliseren geminimaliseerd, bijvoorbeeld door een gezamenlijke afvalinzameling van bedrijven en winkels in het centrum. Ook wordt bevoorrading en afvoer met emissieloze voertuigen (elektrisch vervoer, fietskoerier) gestimuleerd.

toegangen tot centrum en bevoorradingsroutes (blauw)

nieuw voorstel voor bevoorradingsroutes

Maatregelen

De gemeente Barneveld is aan zet om een aantal maatregelen verder uit te werken.

Allereerst gaan we bij onze partners aandringen op het belang van een betere OV verbinding met Apeldoorn. Verder zal Barneveld beleid en regels omtrent bereikbaarheid en parkeren bijvoorbeeld moeten vaststellen en hierop te handhaven. Maar ook de inrichting en routeaanduidingen in het centrum zullen worden verbeterd. De winkeliers en ondernemers zijn aan zet om gezamenlijk afspraken te maken over een samenwerking bij afvalinzameling en misschien ook voor de bevoorrading.

Toekomstbestendig en gezond

Barneveld is klimaatbestendig in 2050

Situatie

Het klimaat verandert snel en merkbaar. Er is sprake van extremer weer: langere periodes van droogte en hitte, of juist heftige buien. Klimaatadaptatie is omgaan met extremer weer. In het centrum is relatief weinig groen aanwezig. Groen heeft een gunstige invloed op het klimaat. Door schaduw en verdamping verkoelt het stedelijk gebied. Groen neemt CO2 op en produceert zuurstof. Het centrum van Barneveld is stedelijker geworden: meer verharding en minder groen. Het stedelijk gebied is in toenemende mate van betekenis voor natuur en het versterken van de biodiversiteit. Bij het toepassen van materialen voor bouwen, verharden en lichtbronnen komt er steeds meer aandacht voor hergebruik van materiaal.

Discussiepunten zijn:

- » Welke mogelijkheden zijn er om de pleinen te vergroenen/ anders in te richten? Het Raadhuisplein en Torenplein zijn vaak genoemd om te vergroenen/ ontstenen.
- » Willen we op parkeerterreinen zo veel mogelijk halfverharding plaatsen?
- » Zijn we bereid in het centrum parkeerplaatsen te laten wijken voor groen?
- » Willen we op de grote parkeerterreinen standaard een aantal laadpalen plaatsen? (nu gebeurt dit alleen op aanvraag)
- » Willen we de Kleine Barneveldse Beek rondom de Kapteijnstraat weer bovengronds vormgeven?
- » Zijn we bereid fors te investeren op duurzaam groen? Met name op het gebied van innovaties, verblijf gekoppeld aan groene plekken en ondergronds dubbelgebruik zijn er legio mogelijkheden. Maar dit vergt wel een reële investering en volharding.

Afweging en denkrichtingen:

De gemeente Barneveld wil in 2050 klimaatbestendig zijn. Hiervoor moeten maatregelen worden genomen op openbare en particuliere terreinen en aan gebouwen. Bij de keuze van materialen voor bouwen, verharden en verlichten is er aandacht voor circulariteit van het materiaal.

Er is aandacht voor energiebesparing, bijvoorbeeld door led verlichting in openbare ruimte en gebouwen, door slimme openbare verlichting, door laadpalen voor auto's en fietsen aan te bieden, door het wagenpark van de gemeente te elektrificeren, door te stimuleren dat de bevoorrading van het centrum emissieloos gebeurt (fiets en elektrische voertuigen).

Met behulp van stresstesten brengen we risicolocaties voor wateroverlast en hittestress in het centrum in beeld. Vervolgens bepalen we met welke urgentie maatregelen moeten worden uitgevoerd om overlast en schade te voorkomen. De maatregelen hebben tot doel om overlast en schade door water, hitte en droogte (zo veel mogelijk) te voorkomen. Klimaatadaptatie moet een logisch onderdeel vormen in onze leefomgeving: zowel in beleid en uitvoering van de gemeente, en bij bewoners en bedrijven. Groen vormt ook een middel om, zoals aangegeven bij de bereikbaarheid, routes van het station en de Vetkamp naar het centrum beter herkenbaar te maken.

De hoeveelheid groen in het centrum van Barneveld is beperkt. Op veel plaatsen kan groen worden toegevoegd. Bij voorkeur grote vitale bomen (in plaats van veel kleine bomen) in straten, op pleinen

(dorps- ontmoetingsbomen) op parkeerterreinen maar ook beplanting tegen gevels en op daken draagt bij aan het verminderen van hittestress en het versterken van de biodiversiteit. De gemeente wil daarom initiatieven van burgers en bedrijven op het gebied van klimaatadaptatie en duurzaamheid faciliteren, zoals het plan van Plaatselijk Belang Barneveld om het centrum te vergroenen.

Maatregelen kunnen soms heel simpel, maar wel heel doeltreffend zijn. Een geveltuintje en klimplanten kunnen op beperkte ruimte het beeld sterk verbeteren. Bovendien dragen ze bij aan vermindering van hittestress, en soms infiltratie van water.

Volgens het regionaal manifest Ruimtelijke Adaptatie worden alle kansen gegrepen om samen met bewoners, bedrijven en instellingen klimaatadaptatieve projecten uit te voeren.

Beplanting is robuust, maakt bij voorkeur deel uit van grotere structuren en is beleefbaar of bruikbaar. Barneveld centrum is belangrijk leefgebied voor soorten als vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen. Ze nestelen in gebouwen en vinden voedsel in de omgeving. In het centrum gaan we ook kansen benutten om biodiversiteit te stimuleren, bijvoorbeeld door meer nestkasten, groene daken en gevelbeplanting aan te brengen.

Schaduw(zit)plekken en stromend water zorgen in de zomer voor verkoeling. De Kleine Barneveldse Beek is een kans voor het meer zichtbaar maken van water. Ook de manier van omgaan met hemelwater kan bijdragen aan het meer zichtbaar maken van water, het ontlasten van de ondergrondse afvoer en soms het voorkomen van wateroverlast. Bij voorkeur wordt hemelwater via bovengrondse afvoer naar een geschikte infiltratie geleid of wordt het voeding voor de naar boven gehaalde beek. Grotere groengebieden en bermen zijn ook geschikt, maar ook onder verharding, bijvoorbeeld op parkeerterreinen, kunnen infiltratievoorzieningen worden aangelegd en gekoppeld aan boomgroeiplaatsen.

Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met dit principe (maximaal vertragen, vasthouden en infiltreren. Afkoppeling is een taak voor zowel private als publieke partijen.

Maatregelen

De gemeente Barneveld investeert in een verbetering van de openbare ruimte en openbare gebouwen. Kansrijk zijn onder andere Dijkje fase II met verticaal groen aan het gemeentehuis, het Raadhuisplein, de Stationszone /Groene loper. De Rozentuin wordt op het moment aangelegd. De Rozentuin kan op termijn een groene koppelaar zijn tussen het Torenplein en een groene hoofdstructuur langs de Amersfoortsestraat en Gowthorpestraat, een groen rondje met horeca als tussenstop. Daar waar mogelijk en de situatie zich voordoet worden maatregelen getroffen en is de gemeente aan zet. Er zal een uitvoeringsprogramma worden gemaakt waarin maatregelen worden vastgelegd, als autonome ontwikkeling, maar ook daar waar vanuit andere sectoren gemeentelijke initiatieven worden ondernomen. De startnotitie circulaire economie wordt uitgewerkt tot een beleidslijn. Maar private partijen zijn ook aan zet, zoals woningbouwverenigingen, bouwbedrijven en particulieren. Private initiatieven worden gesteund en gefaciliteerd door de gemeente Barneveld. Of we werken samen, bijvoorbeeld aan herinrichting van de openbare ruimte. Samen met Plaatselijk Belang Barneveld wordt een uitwerking gemaakt voor vergroening van het centrum.

Voor nieuwe private initiatieven worden de ontwikkelingen getoetst en beoordeeld op hun bijdrage aan de klimaatdoelen. Nieuwe initiatieven/sloop-nieuwbouw zouden ook een moeten voldoen aan een aantal duurzame maatregelen, dit zal in beleid vastgelegd moeten worden.

Een voorbeeld is het beleidsplan Biodiversiteit en natuurinclusief bouwen. Hiervoor wordt momenteel beleid opgesteld door de gemeente Barneveld. Vanuit het groenstructuurplan was een jaarlijks fonds beschikbaar, dit zou weer in stand gebracht moeten worden. Ook vanuit klimaatadaptatie en biodiversiteit is fondsvorming wenselijk.

Groene wensen voor Barneveld Centrum
Document met adviezen omtrent de groen visie

Buitengewone openbare ruimte

Situatie

De inrichting van de openbare ruimte bepaalt in hoge mate de sfeer en beleving voor de bewoners en bezoekers van het centrum. In het centrum is er behoefte aan meer groen, meer water en meer ontspanningsmogelijkheden. De pleinen nemen hier een bijzondere positie in. Op veel plekken is het centrum nu stenig. De sfeer en uitstraling van de pleinen zoals het Torenplein en het Raadhuisplein kunnen worden verbeterd. Een groot deel van de pleinen in het centrum zijn ingericht als parkeervoorziening. De kleinere parkeervoorzieningen dragen weinig bij aan de totale parkeerbehoefte en geven op de betreffende locatie veel autobewegingen.

Discussiepunten zijn:

- » Kleinschalige parkeervoorzieningen omzetten in aantrekkelijke, klimaatadaptieve verblijfsruimtes.
- » Hoe kan de sfeer en inrichting van het Raadhuisplein en Torenplein worden verbeterd met behoud van de huidige functies voor o.a. parkeren en evenementen.

Afweging en denkrichtingen:

De kwaliteit van de openbare ruimte willen we een impuls geven. Om de sfeer en de beleving van het centrum te vergroten. Maar ook om hiermee bij te dragen aan een gezonde leefomgeving. Door de Covid 19 pandemie is duidelijk geworden dat er behoefte is aan voldoende ruimte in het openbaar gebied.

Heel specifiek is door betrokkenen de wens uitgesproken voor luxe zitelementen, luxe verlichting, meer fietsenstallingen en speelaanleidingen om het centrum aantrekkelijker te maken. Plaatselijk Belang Barneveld heeft voor veel plekken ideeën geopperd om het centrum te vergroenen. We maken het centrum groener.

Door de parkeerfunctie grotendeels van de kleinschalig plekken en pleinen weg te halen ontstaat ruimte voor een meer kwalitatieve invulling. Ook voorziet dit, vanuit gezondheid, in de behoefte aan ruimte en de mogelijkheid om 1,5 meter afstand te kunnen houden. Er kunnen onderscheidende ontmoetingsruimten met meer verblijfskwaliteit ontwikkeld worden. Met bomen, meer groen en waterberging kunnen deze pleinen en plekken bijdragen aan een klimaatadaptief centrum.

Met de omwonenden van het plein aan de Krommestraat – Brouwerstraat wordt onderzocht hoe het plein meer klimaatadaptief kan worden ingericht zodat het meer uitnodigt om er te verblijven,

ontspannen of flaneren.

Door minder parkeren, meer groen en door herstructurering van de bebouwing kan de kwaliteit van het Torenplein verbeteren. Maar ook andere pleinen, waaronder het Raadhuisplein, bieden kansen voor meer verblijfskwaliteit, groen en ontmoetingsruimte.

De schaarse parkeerruimte in het centrum is bestemd voor kortparkeerders en mindervaliden. Kortparkeerders doen een snelle boodschap in het centrum en zijn dan weer weg. Voor langer parkeren zijn de grotere

parkeerterreinen aan de centrumring bedoeld. Om de vraag en aanbod in balans te houden zou een nieuw groot parkeercluster uitkomst bieden. Gedifferentieerde parkeertarieven dragen bij aan sturing. Dit komt er op neer dat parkeren heel dicht bij de winkelstraten duurder is dan parkeren aan de centrumring.

De aanloopstraten vanaf het station en P+R Vetkamp, de Nieuwstraat en respectievelijk de Kampstraat, worden groene lopers. Via de groene loper kan de route naar de Oude kerk (via het Raadhuisplein) duidelijker en meer herkenbaar worden. Zoveel als mogelijk worden deze routes vergroend met bomen en gevelbeplanting. Plaatselijk Belang Barneveld heeft hiervoor al een goede aanzet gegeven. Verharding kan ook bijdragen ook de functionaliteit van de openbare ruimte. Zoals al aangegeven past een elementenverharding op de centrumring meer bij de gewenste 30 km/u dan asfalt. Een bijzondere klinker (formaat of kleur) markeert de ring en P-route. Binnen de ring versterkt een verharding van gebakken materialen het historische karakter en maakt dit infiltratie van hemelwater mogelijk. Parkeerplaatsen kunnen een waterpasseerbare verharding krijgen.

De verharding van de Schaepsmarkt aan de overzijde van de Burgemeester Kuntzelaan terug laten komen (wellicht als "shared space" voor fietsers en voetgangers) en het verplaatsen van borden is een simpele ingreep om de zichtlijn op de Schaffelaar te versterken.

Maatregelen

De gemeente Barneveld zal moeten investeren in de openbare ruimte. Een gefaseerd uitvoeringsplan om de parkeerterreinen aan te pakken, in combinatie met ontwikkelingsinitiatieven van private partijen is doeltreffend. De gemeente werkt samen met Plaatselijk Belang Barneveld voor het uitwerken en uitvoeren van een vergroening van de openbare ruimte.

Aantrekkelijk buitengebied

In de strategische visie wordt gekoerst op een (be)leefbaar platteland. Een toekomstbestendige en duurzame landbouw met respect voor de omgeving. Hoe kunnen we met een visie voor het centrum hieraan bijdragen. Bijvoorbeeld door het besef dat Barneveld centrum ook ten dienste staat aan bewoners van het buitengebied. Of, door te stimuleren dat streekeigen producten, uit het buitengebied van Barneveld, worden aangeboden door de Barneveldse middenstand. Maar ook het versterken en uitbreiden van de woonomgeving binnen de bestaande contouren van de bebouwde kom van Barneveld zorgt er voor dat er niet nog meer druk op het buitengebied ontstaat. Omgekeerd

is een aantrekkelijk buitengebied van groot belang voor de bewoners van Barneveld. Als uitloopegebied om te wandelen en fietsen, maar ook omdat de milieukwaliteit (fijnstof, geur, etc) van het buitengebied ook van invloed is op de omgevingskwaliteit van de bebouwde kom.

Sociaal en Vitaal samenleven

Voor een samenleving waarin mensen met elkaar verbonden zijn en samen redzaam zijn is een sociaal en betaalbaar gevarieerd aanbod van voorzieningen nodig. Onderwijs, sportvoorzieningen, cultuur en hulp & ondersteuning, passend bij de behoeften.

LEIDRAAD THEMA				VISIE UITGPNTDENKRICHTING BIJDRAGE AAN OMGEVINGSWET THEMA											
strategische visie Barneveld 2030	discussienota	discussienota	denkrichtingennota	1 gezonde en veilige inrichting van leefomgeving	2 inclusieve woonomgeving en toegankelijke voorzieningen	3 duurzame en veilige mobiliteit voor iedereen	4 waardevolle leefomgeving en aantrekkelijk vestigings-klimaat	5 weerbaar-heid tegen klimaat-verandering en rampen	6 schone energie voor iedereen en tegengaan klimaat-verandering	7 duurzame werkgelegen-heid voor iedereen	8 circulaire economie en duurzame infrastructuur	9 duurzame landbouw & gezond voedsel	10 gezonde ecosystemen en biodiversiteit	11 schoon water en duurzame drinkwater-voorziening	12 gezonde leefomgeving: goede milieukwaliteit
Economische kracht	winkelen	behoud en versterken werkgelegenheid	concentratie 8-tje	+	+		+			+					
		hoe blijft centrum aantrekkelijk voor bezoekers	aandacht voor kwaliteit detailhandel		+		+			+					
		voorkomen leegstand	uitbreiding bestaande detailhandel alleen op verdieping	+	+		+			+					
			detailhandel transformeren aanloopstraten	+			+			+			+	+	+
		supermarkten in centrum	supermarkten aan rand van centrum behouden		+		+								
	horeca	levendig centrum	selectieve uitbreiding horeca		+		+			+	+				
			torenplein ontwikkelen icm vergroenen/afkopp	+	+		+	+	+		+		+	+	+
			horeca voor jeugd		+										
	evenementen	groei of meer kwaliteit?	groei en meer kwaliteit, mits duurzaam		+	+	+					+			
		randvoorwaarden	duurzaam en hinder voorkomen	+		+	+					+			
Leefbaar en vitaal Barneveld	wonen	het centrum is aantrekkelijk om te wonen	wonen in centrum	+	+		+		+						
			plaatselijk verdichten mits rekening houdend met		+		+								
		toevoegen woningen vraagt gedifferentieerder parkeerbeleid	woningbouw draagt bij aan kwaliteit leefomgeving	+	+		+	+	+				+		
	verdichten versus behoud kleinschaligheid	waar en hoeveel kan in het centrum worden gebouwd	ring 1: behoud en herstel historische kwaliteit,		+		+								
			ring 2: verdichten kan maar is maatwerk		+										
			ring 3: ontwikkeling en transformatie	+	+										
	kansrijke ontwikkellocaties		stationsomgeving omgeving Veluwehal omgeving Kaptijnstraat	+	+	+	+								
Bereikbaarheid & mobiliteit	bereikbaar centrum	beter bereikbaar, verbeteren functionaliteit centrumring en P, centrum autoluwer	alleen noodzakelijk verkeer binnen ring, mits emissieloos	+	+	+	+		+		+				
			extensiveren bestaande P binnen ring	+		+	+	+	+		+		+		+
		bevoorradng en afvalinzameling in winkelgebied beperken	bevoorradng en afvalinzameling in winkelgebied beperken	+		+	+	+	+		+		+		+
		stimuleren bereikbaarheid voor fiets, OV en fossielvrij mobiliteit	emissieloze mobiliteit	+	+	+	+		+						
		fietsers in centrum?	fietsers niet meer door winkelgebied	+		+									
		betere looproutes in centrum, oa vanaf station, andere invulling stationsomeevine	groene routes naar centrum, geveltuinen	+			+	+							+
		ook in toekomst bereikbaar blijven	verbeteren bereikbaarhied per OV, Valleilijn verbinding met Apeldoorn	+	+	+	+								+
Energietransitie en klimaat	klimaat, duurzaamheid & groen	bijdragen aan leefbaarheid = taakstelling	gasloos						+						
			afkoppelen hemelwater en Kleine Barneveldsebeek bovengronds	+				+	+						+
	pleinen aanloopstraten, openbare ruimte		vergroenen Torenplein en Raadhuisplein	+			+	+	+				+	+	+
			groene aanloopstraten	+			+	+							
			vergroenen centrum: geveltuinen	+			+	+	+				+	+	+
Aantrekkelijk buitengebied							+	+				+	+		+
Sociaal en vitaal samenleven					+		+								
Netwerksamenleving Respons-					+		+								

In dit schema is aangegeven hoe thema’s (2^e kolom), visie en uitgangspunten (3^e kolom)uit de discussienota zijn ondergebracht onder de leidraden van de Strategische visie (1^e kolom). De uitgangspunten zijn uitgewerkt in denkrichtingen (4^e kolom). In de navolgende kolommen is aangegeven of de denkrichting bijdraagt aan de thema’s van de Omgevingswet.

5 Wie is aan zet?

Netwerksamenleving Respons Ability

Initiatieven zijn welkom

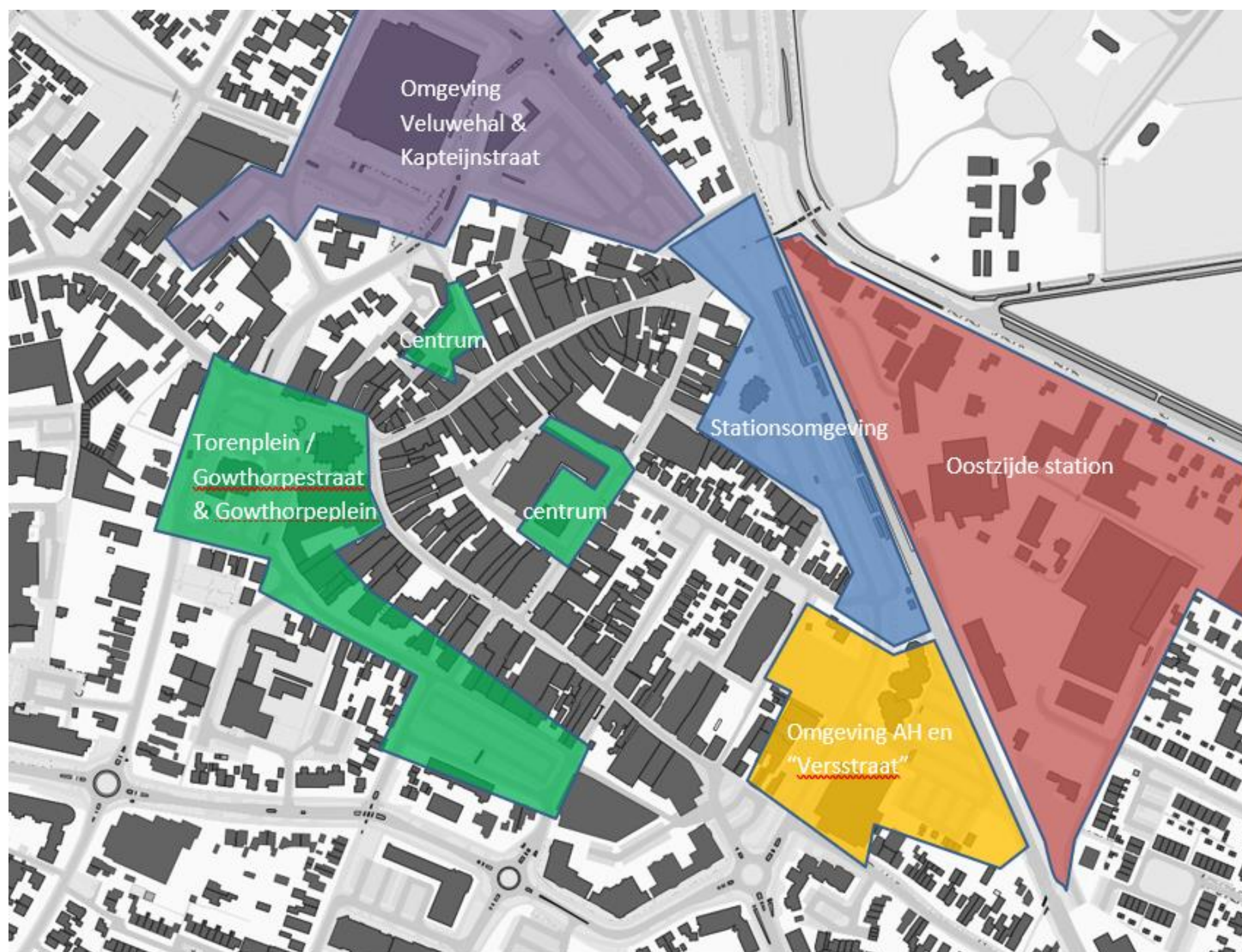
Barneveld wil de samenwerking met de rest van de samenleving uitbouwen. Nu al wordt veel ruimte gegeven aan de samenleving, bijvoorbeeld het opstellen van dorpsvisies, maar ook het ontwikkelen van deze centrumvisie. Maar ook de samenwerking in de regio FoodValley en de regio Amersfoort zijn cruciaal voor een vitaal en leefbaar Barneveld.

Gemeente Barneveld wil samenwerken. Initiatieven zijn welkom. Maar dat betekent niet dat alles kan. Samenwerken betekent ook dat ieder een verantwoordelijkheid heeft. In het kader van de omgevingsvisie Barneveld centrum werken we deze visie uit tot een uitvoeringsprogramma, met taken, verantwoordelijkheden en een investeringsagenda. Nieuwe initiatieven kunnen worden beoordeeld of ze passen binnen de kaders en of ze bijdragen aan de strategische visie 2030 en aan de omgevingswetthema's. En dan zal het ook moeten passen binnen de financiële kaders. Voortvloeiend uit de omgevingsvisie Barneveld centrum zijn gebiedsgerichte projecten te destilleren met een bijbehorende investeringsagenda.

Deze omgevingsvisie geeft een lange termijn strategie. In eerste instantie is dit alleen nog voor het centrum. Later wordt dit onderdeel van de gemeentebrede omgevingsvisie. De lange termijn strategie zal vertaald moeten worden naar de verschillende uitvoeringsprogramma's. En daaruit volgen de projecten. Het is belangrijk dat er regie wordt gevoerd op reguliere werkzaamheden, bestaand beleid en projecten. Maar ook private initiatieven zullen steeds weer tegen het licht van de programma's moeten worden gehouden. Deze regie is nodig om integraal en efficiënt te werken en om initiatieven en projecten succesvol tot uitvoering te brengen. Dit vraagt om duidelijkheid over hoe de gemeente Barneveld wil samenwerken met haar partners, en in welke rol. Afhankelijk van het type gebied zal de rol minder of meer actief zijn: faciliteren, samenwerken of regisseren.

Uitvoeringsagenda (voorlopig concept)

GEBIEDSONTWIKKELING	OMSCHRIJVING EN DOEL	BETROKKEN PROGRAMMA'S	PROJECT	INITIATIEF
Versterken Stationsomgeving, ruimtelijk en functioneel	- Aantrekkelijker en vitaler centrum, verbeteren van de toegangsroutes naar het centrum - Verbeteren van de aantrekkelijkheid OV om vervuilende mobiliteit terug te dringen en centrum gezonder en schoner te krijgen - Verbinden campus met centrum (foodvalley????) - Klimaatbestendiger en groener omgeving voor een betere leefomgeving	2 bedrijvigheid en bereikbaarheid 3 woon- en leefomgeving	1. Transformatie voormalig kantoor ING 2. Spoorverbinding met Apeldoorn 3. Intensivering busvervoer 4. Verbeteren P+R met emissieloze deelauto's en deelfietsen 5. Verbeteren routes naar centrum 6. verbeteren looproute Aeres/overloopparkeren 7. Kampstraat herinrichten met meer beplanting en speelgelegenheid, groene entree naar centrum, oversteek herinrichten 8. Oversteek Schaepsmarkt richting Schaffelaar herinrichten en vergroenen 9. Herbouw oude station	Privaat publiek Publiek Publiek/ Privaat Publiek Publiek Publiek Publiek Privaat
Oostzijde station transformeren tot aantrekkelijk en goed bereikbaar woon/werkgebied "Kop op Barneveld"	- Versterking en verbetering front met overblijvende bedrijvigheid - Transformatie van vrijkomende bedrijven naar hoogwaardig en intensief woon/werkgebied - Klimaatbestendige inrichting openbare ruimte	2 Bedrijvigheid en bereikbaarheid 3 woon- en leefomgeving	10. Verbeteren uitstraling panden en terrein 11. Woningbouw ontwikkeling 12. Herinrichting Kleine Barneveldse Beek 13. verbeterde inrichting openbare ruimte	Privaat Privaat Publiek Publiek
Omgeving AH Kwaliteitsimpuls aan gebied door verbeteren woon/werkomgeving en openbare ruimte	- nieuwe bebouwing en herontwikkeling kan hier een impuls geven aan de ruimtelijke kwaliteit. Meer hoogte en betere kwaliteit is essentieel - Intensiveren bestaande parkeercapaciteit AH - Verbeteren entree centrum/Meuleneind	2 Bedrijvigheid en bereikbaarheid 3 woon- en leefomgeving	14. Transformatie bebouwing AH en Versstraat 15. Transformatie en herontwikkeling leegstaand kantoor 16. Intensiveren parkeervoorzieningen 17. Herinrichting ring en openbare ruimte met meer groen/klimaatbestendiger en meer ruimte voor voetganger en fietsers	Privaat Privaat P+P Publiek
Omgeving Veluwehal en Kapteijnstraat functioneel en ruimtelijk vitaliseren	- Versterken maatschappelijke rol Veluwehal - Versterken en verduurzamen parkeren - Verbeteren woonklimaat en nieuwe woningen - Klimaatbestendige inrichting openbare ruimte, vergroten biodiversiteit	1 participatie en ondersteuning 2 bedrijvigheid en bereikbaarheid 3 woon- en leefomgeving	18. Stimuleren sport 19. Stimuleren sociaal-cultureel werk 20. Verbeteren jongerencentrum 21. Verbeteren parkeervoorziening met laadpalen 22. Ontwikkeling woningbouw 23. Beek bovengronds 24. Infiltratie en berging hemelwater parkeerterrein 25. Ontstenen en vergroenen 26. Intensiveren P Vetkamp (extra laag erop of eronder)	Publiek Publiek Publiek Publiek Privaat Publiek Publiek Publiek P+P
Centrum als vitaal en aantrekkelijk woon- en winkelgebied	- Verminderen leegstand winkels door transformatie winkels naar wonen in aanloopstraten - Vergroten aantrekkelijkheid van het centrum door betere beeldkwaliteit van panden (gevels, puin en reclame) - Versterken woonomgeving door inbreiding en wonen boven winkels - Versterken van de leefomgeving: klimaatbestendiger en gezonder	2 Bedrijvigheid en bereikbaarheid 3 woon- en leefomgeving	27. Wonen boven winkels 28. Winkels transformeren en inbreiding 29. Beeldkwaliteitsplan vernieuwen en te hanteren bij vergunningen 30. Stimuleringsregeling beeldkwaliteit 31. Actualiseren groenstructuurplan 32. Vergroenen Raadhuisplein en stimuleren horeca 33. Stimuleren geveltuinen 34. Verwijderen kleine verspreide parkeerplaatsen en herinrichten 35. solitaire bomen planten 36. verduurzamen parkeerterreinen met infiltratie hemelwater, bomen, laadpalen en oplaadpunten voor fietsen 37. herinrichten Krommestraat/ Brouwerstraat	Privaat Privaat Publiek Publiek Publiek P+P P+P Publiek Publiek Publiek Publiek
Revitalisering omgeving Gowthorpeplein en Torenplein	- Gezonde leefomgeving, vitaler centrum, aantrekkelijk vestigingsklimaat	2 Bedrijvigheid en bereikbaarheid 3 woon- en leefomgeving	38. herinrichting Gowthorpestraat + 39. Herontwikkeling Torenplein/Langstraat	Publiek Privaat

BIJLAGE 1 PARTICIPATIE

Op 25 april 2019 nam het college een besluit over de aanpak omgevingsvisie Barneveld centrum.

DATUM	ACTIVITEIT
	Reeds uitgevoerd
Maart – juli 2019	Fase 1. Inventarisatiefase - o Collegebesluit Aanpak Omgevingsvisie Barneveld-Centrum - o Startbijeenkomst Veluwehal 15 mei 2019 - Bepalen hoofdthema's voor vervolg
sept 2019 – dec 2019	Fase 2. Verdiepingsfase) - o Straatinterviews (zaterdag 7 september 2019) - o Buurtdialoog Krommestraat/Brouwersstraat (2 oktober 2019 en 20 november 2019) - o Overleg met jongerenraad (enquête mei 2019 via jongerenpanel)
maart – mei 2020	Discussienota: hoofdopgaven en dilemma's - o Discussienota met hoofdopgaven en dilemma's en bijbehorend gewijzigde proces aanpak op 17 maart 2020 vastgesteld door college en ter kennisgeving aangeboden aan de raad; - o betrokkenen (extern) zijn geïnformeerd over het vaststellen discussienota en gewijzigde aanpak; - o Publicatie discussienota en gewijzigde aanpak op website en gemeentesite Barneveldse Krant; - o
Juni 2020 – juli 2020	Afronding concept denkrichtingen